

Documents per a l'organització i la gestió dels centres

Projecte educatiu del centre. Curs 2022-
2023

19/07/2022

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

Índex

Avaluació de centre i avaluació docent i directiva	6
1 Aspectes generals de l'avaluació	6
2 Les avaluacions del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu	6
3 L'avaluació dels centres educatius	7
4 El sistema d'indicadors de centre (SIC)	8
5 L'avaluació de la funció directiva	8
6 L'avaluació del personal docent	9
7 Normativa d'aplicació (avaluació de centre i avaluació docent i directiva)	9
Convivència i clima escolar	10
1 Convivència i èxit escolar. Projecte de convivència	10
2 Protocols de centre per a la millora de la convivència	11
3 Unitat de Suport a la Convivència Escolar (USCE)	14
4 Assetjament i ciberassetjament	14
5 El centre educatiu acollidor	15
6 L'educació intercultural en un marc de diàleg i de convivència	17
7 Coeducació i promoció de la igualtat de gènere	19
8 Convivència, clima escolar i promoció del benestar emocional	21
9 Normativa d'aplicació (convivència i clima escolar)	22
Cultura digital de centre	23
1 Introducció a la cultura digital del centre	23
2 Estratègia digital de centre	24
2.1 Objectius de l'estratègia digital de centre	25
3 Aspectes organitzatius de les tecnologies digitals en el centre	26
3.1 Comissió d'estratègia digital de centre	26
3.2 La coordinació digital de centre	28

4 Ús de dispositius mòbils en el centre	29
5 Documents de referència publicats	30
6 Normativa d'aplicació (cultura digital de centre)	30
Documents de gestió del centre	31
1 Introducció	31
2 El projecte educatiu del centre (PEC)	32
3 Les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC)	35
4 El projecte de direcció (PdD)	40
5 La programació general anual (PGA)	42
6 La memòria anual (MA)	43
7 Acords de corresponsabilitat	43
8 Adaptació de l'aplicació dels principis i concrecions dels documents de centre en situacions d'emergència	44
9 Normativa d'aplicació (documents de gestió del centre)	45
El pla Les escoles lliures de violències. Ubicació del projecte educatiu de centre	46
1 Introducció al pla Les escoles lliures de violències	46
2 Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència (USAV)	46
3 Aplicació web UsApps	46
4 Funcions referents del pla Les escoles lliures de violències	47
4.1 Referents del pla Les escoles lliures de violències en el centre educatiu	47
4.2 Referents del pla Les escoles lliures de violències en els serveis territorials	48
5 Circuit de gestió de casos en el pla Les escoles lliures de violències	48
6 Normativa d'aplicació (el pla Les escoles lliures de violències)	49
El tractament i l'ús de les llengües al sistema educatiu. El projecte lingüístic	49

1	Introducció	49
2	El projecte lingüístic	50
2.1	Els usos lingüístics del centre	51
2.2	Les decisions metodològiques i didàctiques del projecte lingüístic	52
2.3	Aspectes organitzatius del projecte lingüístic	53
2.4	El rol del coordinador o coordinadora de llengua, interculturalitat i cohesió social (LIC) de centre	53
3	Qüestions específiques sobre el tractament i l'ús de les llengües	55
3.1	La segona llengua estrangera	55
3.2	Ensenyament de llengües i cultures no curriculars	57
3.3	La participació en programes de mobilitat internacional	57
3.4	Els suports lingüístics complementaris	58
3.4.1	Auxiliars de conversa en llengua estrangera	58
3.4.2	L'atenció lingüística individualitzada en el primer ensenyament	60
3.4.3	L'atenció a l'alumnat de procedència estrangera	60
4	Normativa d'aplicació (el tractament i l'ús de les llengües al sistema educatiu. El projecte lingüístic)	62
	Innovació pedagògica	63
1	La innovació pedagògica	63
2	Modalitats de la innovació	65
3	Àmbits de la innovació	66
4	Comissió d'Innovació Pedagògica	68
5	Educació per als objectius de desenvolupament sostenible (ODS). Agenda 2030	68
6	La innovació pedagògica en les programacions generals anuals i en les memòries anuals dels centres	69
7	Mapa de la innovació pedagògica	70
8	Certificació de la innovació	70
9	Normativa d'aplicació (innovació pedagògica)	71

Objectius prioritaris i línies estratègiques del sistema educatiu	71
1 Introducció	71
2 Principis pedagògics per a la transformació i la millora educativa	73
3 Línies estratègiques i marcs de desplegament	74
4 Normativa d'aplicació (objectius prioritaris del sistema educatiu)	75
Participació de la comunitat educativa	76
1 La comunitat escolar	76
2 Escola i famílies. Corresponsabilitat i èxit educatiu	77
2.1 Aplicació informàtica Escola i famílies	78
2.2 Carta de compromís educatiu. Implicació i participació de les famílies en el procés escolar i educatiu i en el funcionament del centre	78
2.3 Participació dels pares i mares i de l'AMPA	79
2.4 Formació de les famílies	81
3 La comunitat educativa	81
4 Projectes educatius territorials	82
5 Plans educatius d'entorn	82
6 Personal funcionari docent i/o inspector jubilat col·laborador amb els centres públics i serveis educatius	84
7 Normativa d'aplicació (participació de la comunitat educativa)	85

Avaluació de centre i avaluació docent i directiva

1 Aspectes generals de l'avaluació

L'avaluació és una eina per al coneixement i per a la millora contínua del servei d'educació. Sens perjudici del caràcter reservat de les dades que se n'obtenen, el conjunt d'actuacions d'avaluació han de proporcionar un coneixement aprofundit i interrelacionat de la realitat educativa als agents que intervenen en la seva millora. Ha de ser especialment útil per prendre decisions que contribueixin a incrementar la qualitat de l'educació i l'èxit educatiu de tot l'alumnat en condicions d'equitat i igualtat d'oportunitats.

El Departament d'Educació, d'acord amb el títol XI de la [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació, regula la planificació i l'aplicació de tota l'activitat avaluadora des d'una perspectiva que integra l'autoavaluació dels centres educatius i les avaluacions que duen a terme agents externs als centres.

Les modalitats d'avaluació que ha determinat el Departament d'Educació són les següents:

- Les avaluacions de l'Administració educativa.
- Les avaluacions generals del sistema educatiu.
- Les avaluacions censals i mostrals de les competències bàsiques assolides per l'alumnat, que correspon desenvolupar al Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu.
- Les avaluacions dels centres i dels serveis educatius, que correspon efectuar a la Inspecció d'Educació.
- L'autoavaluació dels centres educatius sostinguts amb fons públics, per tal de deduir-ne les actuacions de millora que cal implementar.
- L'avaluació de l'exercici de la funció directiva, que correspon efectuar a la Inspecció d'Educació en centres en què el titular és el Departament d'Educació.
- L'avaluació de l'exercici de la funció docent, que correspon efectuar a la Inspecció d'Educació, amb la participació de la direcció dels centres en centres en què el titular és el Departament d'Educació.

2 Les avaluacions del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu

El Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu porta a terme les proves d'avaluació diagnòstica a l'alumnat de quart curs d'educació primària i de segon curs d'educació secundària obligatòria.

Aquestes proves d'avaluació diagnòstica són una activitat educativa i, com a tal, tenen caràcter obligatori, atès que estan configurades com un deure de l'alumnat, d'acord amb l'article 22.1 b de la [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació, i els articles 21, 28 i 144 de la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre. Tot l'alumnat que cursa aquests

nivells educatius, excepte aquells que siguin declarats exempts segons la convocatòria de la prova, tenen l'obligació de fer-les.

Les proves diagnòstiques de quart de primària i de segon curs d'educació secundària obligatòria constitueixen una de les línies de millora de l'educació a Catalunya: d'una banda, el Departament d'Educació disposa de més informació sobre la situació global a Catalunya i, de l'altra, cada centre pot valorar els seus resultats i establir mesures de millora dels processos d'ensenyament i d'aprenentatge.

Així mateix, els resultats de les proves proporcionen una informació valuosa als centres en relació amb el nivell competencial assolit per cada alumne o alumna, fet que afavoreix el disseny d'estratègies pedagògiques i d'intervencions més personalitzades.

El Consell Superior d'Avaluació facilita informes de centre, de grup i d'alumnat.

Els centres han d'informar les famílies dels resultats de la prova diagnòstica que han assolit els i les alumnes i analitzar els resultats per identificar i aplicar les millores oportunes en el marc d'autonomia que permet la Llei d'educació.

En el cas d'haver-hi alumnes que no puguin fer la prova en els dies establerts, el centre ha d'adoptar les mesures necessàries que permetin assegurar el compliment de les finalitats de la prova.

Les direccions dels centres educatius han de col·laborar amb el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu per tal que l'avaluació diagnòstica, que avalua el rendiment del sistema educatiu, es desenvolupi cada any en les millors condicions possibles. La Inspecció d'Educació en fa el seguiment.

Enguany també es farà una prova d'avaluació externa i mostral a l'alumnat de quart curs d'educació secundària obligatòria. Aquesta prova és una activitat educativa i, com a tal, té caràcter obligatori pels centres de la mostra, atès que està configurada com un deure de l'alumnat, d'acord amb l'article 22.1 b de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. Tots els alumnes que cursen aquest nivell educatiu, excepte aquells que siguin declarats exempts segons la convocatòria de la prova, tenen l'obligació de fer-la.

Així mateix, el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, en col·laboració amb la Direcció General d'Innovació, Digitalització i Currículum, posa a disposició dels centres que imparteixen l'educació primària els materials per dur a terme una prova diagnòstica de final del cicle inicial o a l'inici de cicle mitjà. Aquesta prova té un format globalitzador, que integra tots els àmbits que s'han d'avaluar, i s'emmarca en el context de la realitat propera de l'alumnat. El sentit de la prova és afavorir els processos de reflexió interna que, en el marc de l'autonomia pedagògica, han d'exercir els centres educatius.

3 L'avaluació dels centres educatius

La [Llei d'educació de Catalunya](#) regula, en l'article 186, l'avaluació dels centres educatius i l'autoavaluació dels centres sostinguts amb fons públics.

En l'àmbit educatiu els processos d'avaluació constitueixen un element clau de reflexió professional per a la consolidació de bones pràctiques i la concreció de propostes per al desenvolupament i la millora contínua.

Els processos d'autoavaluació esdevenen una oportunitat per a la reflexió compartida sobre els objectius, els processos i els resultats de l'acció educativa; el reconeixement d'experiències reeixides, i el compromís dels agents implicats en el desenvolupament de propostes de millora.

4 El sistema d'indicadors de centre (SIC)

El sistema d'indicadors de centre (SIC) està format per un conjunt seleccionat d'indicadors de context, resultats i recursos, que s'actualitzen cada curs escolar i que permeten analitzar l'evolució del centre en els darrers cinc anys i fer comparacions amb altres centres. Entre els indicadors de resultats s'inclouen els de les proves d'avaluació externa (de sisè de primària i de quart d'ESO).

L'anàlisi del SIC, conjuntament amb d'altres indicadors que el centre pot definir, ajuda a identificar les causes que expliquen els resultats obtinguts i fer el seguiment dels indicadors de progrés del projecte educatiu del centre i del projecte de direcció.

El sistema d'indicadors del centre (SIC) ha de servir per:

- millorar els processos d'ensenyament i aprenentatge, i els resultats acadèmics dels i de les alumnes;
- retre comptes a la comunitat educativa, a través del consell escolar del centre, i a l'Administració educativa;
- aportar informació per a l'avaluació de la funció docent i de la funció directiva;
- aportar informació al Departament d'Educació per orientar-ne les polítiques educatives.

5 L'avaluació de la funció directiva

L'avaluació de l'exercici de la funció directiva s'aplica als centres en què el titular és el Departament d'Educació. La seva realització correspon a la Inspecció d'Educació i es porta a terme d'acord amb els criteris següents, que estableix el [Decret 155/2010](#): el resultat de l'avaluació del centre, l'aplicació del projecte de direcció i la competència en l'exercici de les funcions.

L'avaluació, que es fa al final del mandat, parteix de l'avaluació contínua durant els quatre cursos del mandat i té com a elements fonamentals la participació activa del director o directora en el procés d'avaluació i la prioritització de les competències clau en l'exercici de les funcions.

Des del curs 2017-2018, la Inspecció d'Educació aplica el protocol AVALDIR, que es dirigeix a les persones que accedeixen a la direcció d'un centre educatiu públic per

primera vegada, amb un projecte de direcció per a quatre cursos. La finalitat d'aquest protocol és reforçar els aspectes formatius i formadors de l'avaluació, i ajudar a desenvolupar les competències professionals de les directores i directors novells.

6 L'avaluació del personal docent

L'avaluació de l'exercici de la funció docent es porta a terme als centres en què el titular és el Departament d'Educació i, concretament, en els processos d'accés a la funció pública docent (període de prova inicial de quatre mesos, primer curs sencer d'exercici de la docència i fase de pràctiques) i en processos vinculats a la carrera professional docent en què l'avaluació positiva de l'exercici de la docència es considera un mèrit (selecció de directores i directors, accés a altres cossos docents, adquisició d'estadis, etc.).

L'avaluació de l'exercici de la funció docent té per objectiu tant el reconeixement i l'acreditació de la competència docent com el desenvolupament i la millora professional en l'exercici de la docència.

Els inspectors i inspectores d'Educació, així com les direccions dels centres constitueixen els principals avaluadors de la funció docent. En els processos d'accés a la funció pública docent la tutorització esdevé un element clau per orientar l'acció educativa i facilitar-ne la incorporació al centre. El professorat avaluat participa en l'avaluació mitjançant l'autoavaluació de la seva actuació.

7 Normativa d'aplicació (avaluació de centre i avaluació docent i directiva)

[Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)

[Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017)

[Decret 39/2014](#), de 25 de març, pel qual es regulen els procediments per definir el perfil i la provisió dels llocs de treball docents (DOGC núm. 6591, de 27.3.2014)

[Decret 155/2010](#), de 2 de novembre, modificat pel Decret 29/2015, de 3 de març, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent (DOGC núm. 5753, d'11.11.2010)

[Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)

[Decret 133/2001](#), de 29 de maig, sobre la regulació de la borsa de treball per prestar serveis amb caràcter temporal com a personal interí docent (DOGC núm. 3401, d'1.6.2001)

[Ordre ENS/330/2014](#), de 6 de novembre, del procediment de promoció docent per

estadis (DOGC núm. 6749, de 13.11.2014)

[Resolució EDU/202/2021](#), de 28 de gener, per la qual es modifica la Resolució EDU/2637/2020, de 23 d'octubre, per la qual s'aproven les instruccions sobre el curs d'iniciació, el període de prova inicial i la prova d'idoneïtat del personal interí docent (DOGC núm. 8334, de 5.2.2021)

[Resolució EDU/2637/2020](#), de 23 d'octubre, per la qual s'aproven les instruccions sobre el curs d'iniciació, el període de prova inicial i la prova d'idoneïtat del personal interí docent (DOGC núm. 8258, de 29.10.2020)

Convivència i clima escolar

1 Convivència i èxit escolar. Projecte de convivència

El marc normatiu que regula el Projecte de convivència és la [Resolució EDU/1753/2020](#), de 16 de juliol, per la qual es modifica la [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins del marc del projecte educatiu de centre.

El Projecte de convivència ha de reflectir les accions que el centre educatiu desenvolupa per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat educativa per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes.

Aquestes accions han d'anar adreçades a la millora de la convivència en diversos àmbits i nivells d'actuació. També recull els mecanismes que el centre estableix a l'hora de resoldre els conflictes i de crear una atmosfera de treball i convivència segura i saludable. Totes les mesures han d'estar harmonitzades i han d'avançar cap a un plantejament integral i global de la convivència, partint de les necessitats concretes de cada centre i des d'un plantejament d'aprenentatge col·lectiu i transformador.

Des del curs 2009-2010, el Departament d'Educació posa a l'abast de tots els centres educatius una aplicació informàtica, de caràcter voluntari, amb elements de diagnòs, orientacions i recursos per facilitar l'elaboració del projecte de convivència. Des del [Portal de centre](#), i l'apartat [Projecte de convivència a la XTEC](#), s'accedeix a l'aplicació informàtica en què hi ha informació diversa: normativa, documentació, recursos, etc. En aquest sentit, cal destacar els videotutorials i el manual d'ús, en l'apartat de documentació, que donen a conèixer el funcionament de l'aplicació.

Així mateix, des del curs 2020-2021, s'ha posat a disposició dels centres educatius la [Guia per a l'elaboració del Projecte de convivència](#). Aquesta guia pretén ser un recurs pràctic que faciliti l'elaboració i implementació del Projecte de convivència a tots els centres educatius, independentment de l'eina que utilitzin per a tal fi, i està constituïda per tres documents: una guia amb el marc conceptual i descriptiu que recull la normativa vigent i dos documents editables perquè els centres elaborin els seus projectes i realitzin la concreció dels protocols publicats pel Departament d'Educació

que considerin oportuns.

Per altra banda, el Departament d'Educació posa a l'abast dels centres educatius assessorament (ELIC i Inspecció) per a la implementació del Projecte de convivència i activitats formatives per a la promoció de la convivència i d'un clima escolar positiu.

2 Protocols de centre per a la millora de la convivència

La [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, explicita a l'apartat 6 de l'annex els continguts d'aquest projecte, un dels quals és la concreció de protocols de prevenció, detecció i intervenció enfront de situacions de conflictes greument perjudicials per a la convivència.

Els centres educatius, a partir del debat i la reflexió comunitària, poden adaptar a la seva realitat i necessitats específiques els protocols per a la millora de la convivència del Departament d'Educació que considerin oportuns, en funció de la detecció i diagnosi de les necessitats del centre.

Per facilitar aquesta tasca, es posa a l'abast dels centres educatius el document editable [Concreció dels protocols per a la millora de la convivència](#), que, juntament amb els documents de la [Guia per a l'elaboració del Projecte de convivència](#), ofereix plantilles, recursos i models que permeten adaptar els protocols a la realitat de cada centre.

.Les mesures i actuacions que se'n deriven s'han d'incorporar, així com la resta de mesures que configuren el projecte de convivència, en la programació general anual i en els documents de gestió de centre que es considerin oportuns. Els resultats del seguiment i, si escau, les propostes de millora, s'han d'incloure en la memòria anual del centre.

Els protocols per a la millora de la convivència del Departament d'Educació són els següents:

- [Protocol d'intervenció en cas de conflicte greu](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront de l'assetjament escolar a persones LGBTI](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció de la violència masclista entre l'alumnat](#)
- [Protocol d'àmbit comunitari de prevenció, detecció i intervenció davant situacions d'absentisme](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant conductes d'odi i de discriminació](#)

En col·laboració amb altres departaments, també s'han elaborat els protocols següents

per a la millora de la convivència:

- [Protocol d'actuació entre els departaments de Treball, Afers Socials i Famílies i d'Educació de detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu](#)

Aquest protocol general es completa amb els específics de la Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies:

- [Protocol per a la prevenció i abordatge dels matrimonis forçats a Catalunya](#)
- [Protocol d'actuacions per prevenir la mutilació genital femenina](#)
- [Protocol d'actuació amb menors de catorze anys en situacions de conflicte o comissió d'una infracció penal](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció de processos de radicalització violenta als centres educatius](#)

Així mateix, el [Circuit simplificat d'intervenció davant conductes de l'alumnat greument perjudicials per a la convivència](#) sintetitza les fases de comunicació i intervenció de diversos protocols per a la millora de la convivència amb la finalitat d'unificar criteris i procediments d'actuació davant aquestes situacions.

Els centres educatius tenen disponibles els protocols per a la millora de la convivència a la [intranet - Portal de centre](#).

Els protocols per a la millora de la convivència que, en funció de les necessitats detectades, cada centre acordi concretar, és convenient que recullin els nivells d'actuació següents:

Nivell preventiu

En la part preventiva, aquests protocols han de recollir les actuacions i mesures que el centre porta a terme per desenvolupar els valors i les actituds que contribueixen a crear un bon clima escolar i a capacitar tot l'alumnat i la comunitat escolar en el foment de la convivència, així com per minimitzar els factors de risc vinculats a determinades conductes, greument perjudicials per a la convivència.

Els protocols per a la millora de la convivència del Departament ofereixen actuacions, estratègies i recursos que els centres educatius poden adaptar segons la seva realitat i necessitats específiques.

Nivell de detecció i valoració

Els protocols han d'incloure indicadors que permetin, a qualsevol membre de la comunitat educativa, detectar conductes o situacions greument perjudicials per a la convivència. A més, han de recollir els mecanismes de valoració que confirmin o descartin qualsevol sospita de conducta o situació greument perjudicial.

Els protocols per a la millora de la convivència del Departament inclouen els indicadors específics que el centre ha de recollir en els protocols de centre per a la millora de la convivència, i que pot completar si ho considera oportú.

Nivell de notificació o derivació

Els protocols han d'incloure també els mecanismes de notificació o derivació a les instàncies administratives pertinents.

Davant de conductes o situacions greument perjudicials per a la convivència els centres educatius han de fer el següent:

- a. Comunicar a la Inspecció d'Educació qualsevol cas d'assetjament, ciberassetjament, odi i discriminació, conflicte greu, possible maltractament infantil i adolescent o violència sexual, pertinença o captació d'algun alumne o alumna per part de grups amb conductes radicalitzades i violentes, així com qualsevol altra conducta o situació greument perjudicial per a la convivència.
- b. Notificar als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona els casos de maltractament infantil i adolescent o violència sexual comesos per personal docent, professionals d'atenció educativa, personal d'administració i serveis o altres professionals que intervenen en l'àmbit escolar. També cal comunicar a aquestes instàncies la possible pertinença o captació d'un alumne o alumna per part de grups amb conductes radicalitzades i violentes.
- c. Notificar a la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) els casos de maltractament infantil i adolescent o violència sexual quan es tingui coneixement d'un possible desemparament de l'infant o adolescent.
- d. Posar en coneixement del Ministeri Fiscal i/o policia de proximitat qualsevol fet que pugui ser constitutiu de delictes o falta que es pugui perseguir penalment comès per qualsevol persona de la comunitat educativa en el centre o en relació directa amb la seva activitat.

Així mateix, cal comunicar sempre als serveis socials bàsics qualsevol situació de risc o possible desemparament d'un infant o adolescent.

Nivell d'intervenció

Aquests protocols han d'incloure, a més de les mesures correctores i sancionadores que cal dur a terme davant les faltes o conductes greument perjudicials per a la convivència, les mesures educatives oportunes:

- Actuacions educatives i reparadores adreçades a tot l'alumnat, tant als implicats en un conflicte greu (l'alumnat que hagi exercit l'agressió i l'alumnat que l'hagi patit) com a la resta del grup classe (alumnes observadors)
- Mesures d'informació, suport i orientació a les famílies.

Els protocols per a la millora de la convivència publicats pel Departament d'Educació ofereixen actuacions, estratègies i recursos per a cadascuna de les fases de la intervenció que els centres educatius poden adaptar segons la seva realitat i necessitats específiques.

En qualsevol dels casos, la direcció del centre ha d'informar la família de l'alumne o alumna de les actuacions que s'estiguin realitzant.

3 Unitat de Suport a la Convivència Escolar (USCE)

El Departament d'Educació posa a disposició de la comunitat educativa la [Unitat de Suport a la Convivència Escolar \(USCE\)](#), que ofereix assessorament a qualsevol membre de la comunitat escolar en situacions de conflicte relacionades amb la convivència escolar que no s'hagin pogut resoldre de manera satisfactòria pels canals ordinaris. S'hi pot contactar per telèfon (935 516 968) o bé per correu electrònic (eif.educacio@gencat.cat).

Procediment d'actuació

- Recepció del cas
- Verificació que s'hagin seguit les vies normalitzades de notificació: tutor/a, director/a, Inspecció d'Educació, director dels ST / gerent del CEB.
- Seguiment del cas
- Tancament del cas, amb l'acord de la persona que ha contactat amb la unitat.

Tipologia dels casos que s'atenen:

- Orientacions per a la millora de la convivència
- Mètodes alternatius de resolució de conflictes
- Restauració del clima escolar
- Conflictes interpersonals i gestió de les emocions
- Situacions derivades de l'aplicació dels diferents protocols
- Gestió del dol i la pèrdua
- Disconformitat amb l'acció o la gestió educativa
- Abordatge de l'absentisme
- Situacions derivades des de la Fiscalia de Menors
- Temes normatius i organització de centre

4 Assetjament i ciberassetjament

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, en l'[article 33](#) insta el Govern i el Departament d'Educació a adoptar les mesures necessàries per prevenir les situacions d'assetjament escolar i, si s'escau, afrontar-les de manera immediata.

D'altra banda, la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, en l'[article 90](#), sobre protecció en l'àmbit de l'educació, insta les administracions públiques a impulsar el desenvolupament d'actuacions adreçades al conjunt de la comunitat educativa que permetin prevenir, detectar i erradicar el maltractament a infants i adolescents, els comportaments violents, l'assetjament escolar i la violència masclista.

Per tot això, i per donar resposta a la preocupant situació que els processos

d'assetjament entre iguals generen en el si de la nostra societat, i en concret entre els nostres infants i joves, una situació que, d'altra banda, s'ha vist intensificada en els darrers anys per l'increment de l'ús de les tecnologies, el Departament posa a l'abast dels centres el [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals](#).

Així mateix, la [Llei 11/2014](#), del 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, explícita, en l'article 12, sobre educació, que s'ha de promoure el desplegament efectiu de plans de convivència amb un èmfasi especial en les mesures de prevenció i d'actuació contra l'assetjament de què poden ser objecte les persones LGBTI+ en el medi escolar.

En aquest sentit, el Departament d'Educació posa a l'abast dels centres el [Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront de l'assetjament escolar de les persones LGBTI](#) i el [Protocol per a l'atenció i acompanyament de l'alumnat transgènere en els centres educatius](#).

Aquests protocols ofereixen orientacions i recursos per a la prevenció, la detecció i la intervenció, a més d'un circuit marc que vol donar coherència i facilitar la coordinació de les accions dels diferents agents educatius.

En les situacions d'assetjament i ciberassetjament és necessari comptar amb la corresponsabilitat de les famílies; per això, el Departament ha elaborat guies i materials formatius disponibles a l'espai [Famílies](#) del web del Departament.

Atesa la necessitat d'implicar tots els sectors de la comunitat escolar i donar a l'alumnat més protagonisme en la detecció i l'ajuda, el Departament d'Educació impulsa el [Programa d'innovació pedagògica #aquiproubullying de prevenció, detecció i intervenció enfront de l'assetjament entre iguals](#). La convocatòria per a la selecció dels centres interessats es publicarà conjuntament amb la resta de programes d'innovació del Departament, en convocatòria única, a l'apartat [d'innovació](#) del web de la XTEC.

Amb el Programa d'innovació pedagògica #aquiproubullying, el Departament d'Educació pretén posar a l'abast dels centres formació, estratègies i recursos necessaris per elaborar un projecte de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament amb la participació de tota la comunitat escolar, especialment de l'alumnat, que actuarà com a agent actiu i compromès en la lluita contra l'assetjament, alhora que adquireix les actituds i els valors propis de la competència social i ciutadana.

5 El centre educatiu acollidor

L'acollida és el conjunt sistemàtic d'actituds i actuacions que el centre posa en funcionament per guiar la incorporació òptima dels membres nous de la comunitat educativa en la vida i la cultura quotidianes. En aquest sentit l'acollida no s'ha d'entendre com un fet puntual, sinó com un procés continu al llarg de tota l'etapa escolar.

D'acord amb el [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, el desenvolupament de polítiques inclusives en els centres parteix del desenvolupament d'una escola per a tothom, que organitzi de manera adequada els recursos per garantir l'atenció a la diversitat des de projectes educatius que considerin l'acollida i la participació de l'alumnat i les famílies, i en els quals es planifiquin les mesures i els suports minimitzant les barreres d'accés amb què es podria trobar qualsevol alumne o alumna.

Per crear cultures inclusives és imprescindible un diàleg permanent i renovat, així com un acompanyament i sensibilització en el marc del sistema inclusiu, dins l'escola i amb l'entorn per promoure una comunitat educativa acollidora i col·laboradora que valora tots i cadascun dels i les alumnes, a la vegada que crea al seu voltant altes expectatives d'èxit.

Els processos d'acollida mereixen una atenció especial dins el projecte de convivència del centre, perquè n'afavoreixen l'enriquiment de tots els membres: es relacionen, es coneixen, creen vincles i progressen plegats. En aquests processos també cal preveure els criteris pels quals s'estableixen els grups classe de l'alumnat que inicia el segon cicle d'educació infantil, el primer curs d'educació primària i el primer curs d'educació secundària obligatòria. Entre aquests criteris que estableix cada centre educatiu cal preveure l'escolarització de germans bessons, i ser prou flexibles per tenir en compte també l'opinió de les famílies.

L'arribada de famílies d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, de famílies nouvingudes i d'altres en risc d'exclusió social, conjuntament amb la gran mobilitat d'alumnes en els centres, han posat en evidència, també, la importància dels processos d'acollida. Aquests processos d'acollida han d'anar adreçats, per tant, a tot l'alumnat, a les famílies, als docents ([article 77](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació), personal d'atenció educativa i al personal d'administració i serveis, fent una atenció especial a les persones més vulnerables de qualsevol d'aquests col·lectius.

Cal remarcar que és imprescindible tenir en compte l'aspecte emocional de l'acollida inicial, especialment en el cas de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, per reduir l'estrès que suposa l'arribada a un entorn de relació i d'aprenentatge completament nou.

D'altra banda, d'acord amb l'[article 2](#) del títol preliminar de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, els processos d'acollida s'han de regir pels principis de la igualtat d'oportunitats i la integració de tots els col·lectius. Així mateix, d'acord amb els articles [10](#) i [81](#) de la mateixa Llei, els centres han de proporcionar una acollida personalitzada a l'alumnat nouvingut.

El projecte lingüístic ha de preveure els aspectes d'acollida que serveixen per promoure l'aprenentatge i l'ús de la llengua catalana com a instrument de comunicació en un context multilingüe i on es pot establir un tractament de les llengües que doni resposta a la situació sociolingüística de l'alumnat. El reconeixement d'aquest context multilingüe garanteix la igualtat d'oportunitats i el respecte a la diversitat lingüística i cultural i la cohesió social.

La programació general anual del centre ha d'incloure les actuacions d'acollida per a tots els membres de la comunitat escolar, i també els processos d'acollida que es facin en col·laboració amb l'entorn.

L'acció tutorial dels equips de centre ha de garantir la planificació de l'orientació educativa entre etapes i l'acompanyament educatiu dels processos d'acollida i d'integració escolar i social de tot l'alumnat.

El Departament posa a l'abast de tots els centres eines i recursos per facilitar els processos d'acollida:

- Aplicació informàtica per a l'elaboració del projecte de convivència: Acollida.
- Aplicació informàtica per a l'elaboració del projecte Escola i Famílies: Acollida per a les famílies.

Els centres educatius disposen de les aplicacions informàtiques dels projectes educatius a la [intranet - Portal de centre](#).

6 L'educació intercultural en un marc de diàleg i de convivència

[L'educació intercultural](#) és una resposta pedagògica a l'exigència de preparar ciutadans que puguin desenvolupar-se en una societat plural i democràtica, i té com a finalitat última la igualtat en drets, deures i oportunitats de totes les persones.

La [Resolució del Parlament Europeu de 19 de gener de 2016](#) insta a promoure, en el terreny educatiu, un enfocament intercultural i basat en valors per promoure el respecte mutu, els principis ètics, la diversitat, la inclusió i la cohesió social.

El model intercultural català, que recull les darreres recomanacions d'institucions internacionals i l'experiència desenvolupada en els darrers anys, està basat en el desenvolupament equilibrat de les actuacions que donen resposta a aquests tres eixos:

Equitat

Es fa referència a la igualtat d'oportunitats, tant en l'accés com en el procés, i les altes expectatives envers tot l'alumnat. En aquest sentit, cal recordar que l'educació ha estat i ha de seguir sent un element imprescindible d'ascens social.

Per promoure l'equitat, el centre educatiu hauria de:

- Portar a terme un procés d'acollida gradual i ben seqüenciat en el temps.
- Establir un bon clima relacional.
- Afavorir la participació i la implicació en el centre de tots els seus membres.
- Promoure la competència intercultural de tots els membres de la comunitat escolar, entesa com el conjunt d'habilitats cognitives, ètiques i pràctiques necessàries per viure i actuar amb autonomia i eficàcia en un context social multicultural.
- Promoure la formació del professorat en educació intercultural.
- Promoure la participació de les famílies per afavorir-ne la implicació en el procés

educatiu dels seus fills i filles.

- Fomentar les metodologies cooperatives i l'aprenentatge entre iguals com a recursos per facilitar l'èxit acadèmic i educatiu de tot l'alumnat.
- Fomentar un model d'avaluació que pugui adaptar-se als diferents ritmes d'aprenentatge de l'alumnat.
- Tenir en compte la previsió i la intervenció educativa amb l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE) dins d'un model educatiu inclusiu.

Reconeixement de la diferència

Es fa referència al reconeixement i al valor de la diferència com una forma d'igualar-nos en dignitat, però també de créixer i convida sumant des de les singularitats que tots tenim. Només és possible generar vincles i filiacions reconeixent-nos com a iguals quant a drets i obligacions, com a persones que formem part d'un projecte comú.

Per promoure el reconeixement de la diferència, el centre educatiu hauria de:

- Potenciar un currículum intercultural que faci aflorar la diversitat existent a les aules, incorporant visions universals, representatives, plurals i contrastades.
- Fomentar l'esperit crític pel que fa a la valoració de la pròpia cultura i la dels altres.
- Crear espais d'interacció.
- Gestionar positivament les emocions.
- Acompanyar l'alumnat en la construcció d'una identitat que pot ser de múltiples pertinences.
- Planificar actuacions de reconeixement de les llengües familiars de l'alumnat i la diversitat lingüística, i fomentar l'aprenentatge de les llengües d'origen.
- Gestionar les manifestacions de la diversitat cultural i de creences en el centre des del reconeixement i la valoració, en un marc de valors compartits.
- Respectar la diversitat cultural en totes les seves formes i, per tant, permetre l'ús de vestuari o elements simbòlics, siguin de caràcter cultural, religiós o identitari, sempre que no impossibilitin la realització de totes les activitats curriculars, la comunicació interpersonal, la identificació personal i la seguretat personal o la dels altres, o que trenquin de forma ostentosa les normes civicosocials. Aquest respecte, però, no ha de permetre tolerar els símbols que exalten la xenofòbia o el racisme, o que promouen qualsevol tipus de violència.

Valors i elements compartits

Es fa referència a la promoció i la interiorització dels valors democràtics, els drets humans, els drets de l'infant i l'ús de la llengua catalana com a element cohesionador i altres valors i elements que configuren la nostra identitat col·lectiva.

Per promoure els valors i elements compartits, el centre educatiu hauria de:

- Educar en els drets humans i en els valors propis d'una societat democràtica.
- Remarcar els elements que ens fan més iguals que diferents.

- Fomentar la llengua catalana com a eina comunicativa comuna i de cohesió.
- Fomentar la participació de l'alumnat en les activitats del centre, les activitats extraescolars i en el teixit associatiu de l'entorn com a element necessari per generar espais d'interacció, compartir valors i construir un futur cohesionat.

Només des d'un treball equilibrat d'aquests tres eixos es pot garantir l'èxit educatiu de l'alumnat i la cohesió social.

Per desenvolupar l'educació intercultural, el Departament d'Educació facilita als centres tallers per potenciar la competència intercultural dels professionals del centre. Aquests tallers són impartits pels assessors en llengua, interculturalitat i cohesió social (LIC) i formen part del seu pla de treball.

Així mateix, el Departament posa a l'abast dels centres els recursos següents:

- [Projecte de convivència i èxit educatiu](#). A l'apartat d'educació intercultural trobareu instruments de diagnosi, orientacions i recursos per treballar des d'una perspectiva intercultural a l'aula, al centre i a l'entorn.
- [Interculturalitat a les àrees del currículum](#). En aquest document trobareu com desenvolupar un currículum intercultural des de diferents àrees, amb exemples de programacions concretes.
- [Guia per al respecte a la diversitat de creences als centres educatius de Catalunya](#). En aquesta guia, editada pel Departament de Governació i Relacions Institucionals i pel Departament d'Educació, hi ha orientacions, recursos i bones pràctiques per gestionar la diversitat religiosa i de creences en els centres educatius, que poden afectar en àmbits com l'alimentació, l'ús d'indumentària i símbols religiosos, les justificacions d'absències, els processos de dol o el desenvolupament del currículum, entre d'altres. La guia també recull els principis bàsics d'actuació, la normativa relacionada i unes fitxes sobre els aspectes més rellevants de les confessions religioses presents a Catalunya.

7 Coeducació i promoció de la igualtat de gènere

Els centres educatius han de promoure la igualtat d'oportunitats de l'alumnat; han d'incorporar la perspectiva de gènere a l'acció educativa; han de prevenir i gestionar comportaments i actituds discriminatoris per raó d'identitat de gènere, expressió de gènere i orientació afectivosexual, i han de potenciar el reconeixement, la cooperació i el respecte mutu. Aquests objectius queden recollits en el [Pla per a la igualtat de gènere del sistema educatiu](#), aprovat pel Govern el 20 de gener de 2015.

Aquests principis han d'informar el projecte educatiu del centre, amb la incidència corresponent en les programacions d'aula i en les activitats educatives.

- En el procés educatiu, els centres han de garantir especialment:
- La promoció d'un llenguatge verbal i gràfic que tracti equitativament ambdós sexes.

- L'ús no sexista dels espais educatius del centre.
- La utilització de llibres de text i materials didàctics i curriculars que promoguin un tracte no sexista.
- La incorporació als continguts curriculars de la perspectiva de gènere, dels sabers de les dones al llarg de la història i de les tasques de cura envers les persones i els espais indistintament per part d'ambdós sexes.
- L'orientació professional i acadèmica no estereotipada i sense discriminacions sexuals ni socials.
- La constitució d'un entorn amable i segur perquè tant l'alumnat com el professorat puguin viure de manera natural la seva orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere.
- La potenciació d'una educació afectiva que afavoreixi la construcció d'una sexualitat positiva i saludable.
- La gestió positiva i proactiva de situacions de conflicte vinculades a comportaments i actituds de caràcter sexista o per motiu d'identitat de gènere o d'orientació afectivosexual.

Els consells escolars de cada centre han de designar una persona entre els seus membres per impulsar mesures educatives que fomentin la igualtat real i efectiva entre homes i dones, d'acord amb el que s'estableix en l'[article 126.2](#) de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació. El Departament d'Educació proporciona accions de formació a les persones designades perquè puguin desenvolupar les seves funcions en condicions òptimes.

La constitució al centre d'una comissió de coeducació, polítiques de gènere i d'igualtat d'oportunitats poden afavorir la implementació d'actuacions coeducatives i la implicació de la comunitat educativa.

El Departament d'Educació posa a l'abast de tots els centres eines i recursos següents per treballar la coeducació i la igualtat de gènere:

- L'àmbit de currículum i orientació del web de la XTEC, on hi ha l'apartat de [Coeducació i igualtat de gènere](#), amb propostes formatives, educatives i de recursos.
- [El programa "Coeduca't"](#). L'objectiu d'aquest programa és ajudar els centres a treballar aspectes bàsics de coeducació, de perspectiva de gènere i de sexualitat de forma explícita, sistemàtica, rigorosa i respectuosa. El programa compta amb el suport de diferents departaments de la Generalitat de Catalunya, ajuntaments, universitats i diverses entitats expertes i de referència. Com a documents de referència que té en compte cal citar les orientacions de la UNESCO i de l'OMS, un marc que funciona en molts altres països.
- El [Programa formatiu de prevenció de la violència masclista](#) consta de formació per a docents, per a l'alumnat de cicle superior d'educació primària i alumnat de tercer i quart d'ESO, i formació per a les famílies. Els materials han estat elaborats amb la

col·laboració de Coeducació i Fundació Aroa, entitats expertes en prevenció de la violència masclista.

- L'aplicació informàtica per a l'elaboració del projecte de convivència que ofereix una diagnosi i orientacions i recursos sobre el tema de coeducació, disponible per als centres a la [intranet - Portal de centre](#).
- D'altra banda, a l'espai Igualtat de gènere de la [intranet - Portal de centre](#), tots els professionals dels centres educatius poden trobar informació sobre les polítiques d'igualtat del Departament.
- Des del març 2021 s'ha posat en marxa el [pla Les escoles lliures de violències](#), que respon a la línia estratègica del Departament d'Educació de donar resposta a situacions de violència que es donen als centres educatius. El pla està adreçat a tots els centres educatius amb l'objectiu de prevenir, intervenir i seguir les situacions de violència, incidint especialment en la prevenció secundària. Per això, el pla comporta la creació de la Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència (USAV), dependent de la Subdirecció General d'Educació Inclusiva de la Direcció General d'Educació Inclusiva i Llengües, ubicada als serveis centrals del Departament d'Educació. La funció d'aquesta unitat és gestionar tots els casos que arribin i coordinar-ne l'abordatge, garantir una actuació sense demora i l'escolta activa a les víctimes i treballar conjuntament amb els serveis territorials.

8 Convivència, clima escolar i promoció del benestar emocional

L'[article 44](#) de la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, exposa que qualsevol infant o adolescent té dret a rebre els efectes beneficiosos de la protecció de la salut, que s'expressa en el dret a desenvolupar-se en entorns saludables, tant en l'àmbit públic com privat.

Tenir cura, en el marc del projecte de convivència, de l'acolliment, l'educació intercultural, la promoció de la igualtat de gènere i l'equitat, així com de l'educació socioemocional, representa adoptar un enfocament integral de tota l'organització per promocionar el benestar social i emocional de l'alumnat, per nodrir-ne i estimular-ne l'autoestima i l'autoeficàcia i per promoure comportaments positius que impedeixin qualsevol forma d'intimidació o violència.

Aquestes mesures i actuacions també afecten de forma positiva tots els membres de la comunitat escolar: docents, personal de suport educatiu, personal d'administració i serveis i famílies.

El clima escolar positiu és un factor de protecció que promou el benestar emocional de tota la comunitat educativa i l'establiment de vincles que fomentin el sentiment de pertinença, la identificació amb el grup, el reconeixement de la diferència, l'equitat, la seguretat emocional i les relacions personals positives i la convivència pacífica. Un clima escolar positiu és la base d'un bon aprenentatge.

En aquest sentit, amb vista a promoure un clima escolar positiu és important incorporar en tota la comunitat escolar una mirada restaurativa global que, a més de focalitzar la resposta al conflicte, inclogui la gestió de les relacions i la creació de comunitat amb espais amables i lliures de violències. Gestionar els conflictes de manera restaurativa és fer cultura de pau.

Per donar resposta a aquestes necessitats es posa a l'abast de tots els centres eines i recursos per al desenvolupament de l'enfocament restauratiu global que es concreta en l'espai [Una comunitat restaurativa i resiliència](#) de la XTEC, on destaquen, entre d'altres propostes, els [materials pràctics per a la creació de cercles](#), el document [Comunicació NoViolenta: una actitud i un llenguatge de pau](#), i el material audiovisual de [La restaurativa a casa](#).

Per complementar aquesta línia d'actuació s'ofereixen [propostes formatives](#), de 30 hores, en enfocament restauratiu (ER) per a escoles i en enfocament restauratiu i mediació (ERME) per a instituts i instituts escola. Els assessoraments tenen com a objectiu capacitar en la dinàmica del cercle i les habilitats personals per a la gestió relacional, introduint les idees clau de les pràctiques i principis restauratius en situacions de conflicte. Es proposa el disseny d'intervencions restauratives diverses que s'adaptin a les necessitats d'implementació de l'enfocament restauratiu global del centre i del servei de mediació escolar, si s'escau.

Els centres que implementen bones pràctiques relacionades amb la gestió de les relacions i el conflicte en clau positiva poden formar part de la [xarxa de centres per la convivència](#), on, a més, consten el [recull de trobades](#), així com altres [activitats i recursos](#).

Les actuacions relacionades amb la convivència i el clima escolar es poden enfortir si estan coherentment vinculades i coordinades amb el desenvolupament de les competències bàsiques en l'àmbit de l'[educació en valors](#) (educació primària) i en l'àmbit de [cultura i valors](#) (educació secundària obligatòria) i en l'àmbit personal i social.

Arran de la publicació de la [Llei orgànica 8/2021](#), de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència, es preveu incloure en els centres educatius la figura del o de la referent de convivència, coeducació i benestar emocional, que treballa conjuntament amb la direcció del centre, per promoure la convivència positiva en el centre educatiu, impulsar la coeducació en el claustre, protegir l'alumnat davant de situacions de violències i vetllar pel benestar emocional de l'alumnat.

9 Normativa d'aplicació (convivència i clima escolar)

- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4.5.2006)
- [Llei 17/2015](#), de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes (DOGC núm. 6919, de 23.7.2015)
- [Llei 11/2014](#), del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals,

transgèneres i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia (DOGC núm. 6730, de 17.10.2014)

- [Llei 14/2010](#), del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (DOGC núm. 5641, de 2.6.2010)
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Llei 5/2008](#), de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista (DOGC núm. 5123, de 2.5.2008) modificada per la [Llei 17/2020](#), del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008
- [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Decret 155/2010](#), de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent (DOGC núm. 5753, d'11.11.2010)
- [Ordre ENS/303/2015](#), de 21 de setembre, sobre el reconeixement de la innovació pedagògica (DOGC núm. 6966, de 30.9.2015)
- [Resolució EDU/675/2022](#), de 10 de març, per la qual s'obre convocatòria pública per a la participació en la convocatòria unificada de programes d'innovació pedagògica (DOGC núm. 8627, de 16.3.2022)
- [Resolució EDU/1753/2020](#), de 16 de juliol, per la qual es modifica la Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins del marc del projecte educatiu de centre (DOGC núm. 7336, de 24.3.2017)
- [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte Educatiu de Centre (DOGC núm. 7336, de 17.3.2017)

Cultura digital de centre

1 Introducció a la cultura digital del centre

L'assoliment de la competència digital per part de tot l'alumnat és la raó per la qual els centres educatius han de definir i actualitzar, de manera periòdica, l'estratègia sobre l'ús de les tecnologies digitals, tant en el procés d'ensenyament i aprenentatge com en el conjunt de les actuacions i interaccions del centre amb la comunitat educativa.

Davant dels desafiaments tecnològics que planteja la societat, la ciutadania actual requereix un bon domini de les competències en un context plurilingüe i pluricultural, sostenible, digitalitzat, equitatiu, feminista i més democràtic.

És per això que el decret d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica estableix l'ordenació dels ensenyaments corresponents a l'educació obligatòria i inclou el currículum bàsic, amb les competències clau, els descriptors del perfil competencial de

sortida, les competències específiques de cada àrea o matèria, els criteris d'avaluació corresponents, els sabers o continguts i les situacions d'aprenentatge aplicades a un context, sens perjudici de l'autonomia pedagògica que la llei atorga als centres educatius.

Entès així, el currículum es conforma com un instrument del model educatiu per assolir una societat més justa i democràtica, cohesionada i inclusiva, que integri totes les persones i en la qual sigui possible la igualtat d'oportunitats. Una societat fonamentada en una ciutadania crítica, informada, activa i responsable que és pugui desenvolupar personalment, socialment i econòmicament.

Per fer-ho possible cal una mirada de les tecnologies que incorpori aspectes pedagògics, formatius, ètics i organitzatius del mateix centre, sempre complint amb criteris d'accessibilitat i usabilitat.

Com a instrument per formalitzar aquesta mirada, en el marc del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, i del projecte educatiu del centre, cal una planificació a curt, mitjà i llarg termini perquè el procés de desplegament de la competència digital es desenvolupi de manera harmònica.

D'altra banda s'ha de revisar i tenir en compte aspectes de [protecció de dades](#) i drets d'imatge en les pràctiques d'ensenyament-aprenentatge, la publicació i ús de dades en els diferents formats en l'activitat diària i en espais virtuals i xarxes. Així mateix, es recomana consultar les consideracions aportades pel projecte [Internet Segura](#) de la XTEC i de [l'Agència de Ciberseguretat](#) de Catalunya.

Sens falta, cal vetllar pel benestar emocional de l'alumnat. Les formes de la violència en els centres educatius són múltiples. Actualment la violència virtual és molt freqüent i afecta un 84% d'infants i adolescents. Entre aquestes víctimes predominen les noies. Les formes són diverses: ciberassetjament escolar (*cyberbullying*), ciberseducció de menors (*grooming*), exposició involuntària a material sexual, pornodifusió no consentida (*sexpreading*), sextorsió, violència en línia en la parella, *happy slapping*, incitació a conductes nocives, exhibicionisme, entre altres. El [Pla les escoles lliures de violències](#) està adreçat a tots els centres educatius amb l'objectiu de prevenir, intervenir i seguir les situacions de violència, incident especialment en la prevenció secundària. Per això, el pla comporta la creació de la Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència (USAV) dependent de la Subdirecció General d'Educació Inclusiva de la Direcció General de Currículum i Personalització. La funció d'aquesta unitat és gestionar tots els casos que arribin i coordinar-ne l'abordatge, garantir una actuació sense demora i l'escolta activa a les víctimes i treballar conjuntament amb els serveis territorials.

2 Estratègia digital de centre

Els criteris que fan referència a l'organització i als usos pedagògics de les tecnologies digitals en el centre s'han de recollir en el projecte educatiu. La concreció de les aplicacions i els usos de les tecnologies s'han d'incorporar als diversos documents de gestió del centre: normes d'organització i funcionament, programació general anual,

part de cultura digital del document d'Estratègia digital de centre (EDC), memòria, etc.

Així, la documentació de gestió del centre ha de formular propostes concretes pel que fa a l'accés i l'ús als dispositius tecnològics i als recursos digitals, a l'actualització dels usos didàctics de les tecnologies digitals i a l'impuls d'activitats STEAM (acrònim que fa referència a les disciplines acadèmiques de ciència, tecnologia, enginyeria, arts i matemàtiques) i ha de promoure estratègies orientades a millorar l'assoliment de la competència digital de tot l'alumnat i l'eliminació de barreres que creen l'esclatxa digital.

Es recomana que tots els centres educatius disposin d'un entorn virtual d'aprenentatge per tal de garantir el seguiment de la programació didàctica. El Departament d'Educació posa a disposició dels centres un entorn virtual d'aprenentatge Moodle. D'altra banda, aquells centres que decideixin utilitzar un altre entorn virtual d'aprenentatge, ho podran fer en el marc de l'autonomia de centre, sempre que es respectin les [orientacions sobre l'adopció d'entorns de treball col·laboratiu al núvol per a l'àmbit escolar](#) i la normativa vigent en matèria de protecció de dades.

L'estratègia digital de centre ha de mostrar la planificació en els aspectes organitzatiu, pedagògic, tecnològic i inclusiu, i ha d'assignar les responsabilitats associades dins dels equips docents. Correspon al director o directora del centre impulsar i liderar-ne el desenvolupament i vetllar per la seva aplicació i avaluació. Així mateix, el Departament d'Educació ha d'aportar [orientacions](#) i [instruments](#) perquè s'implementi correctament.

2.1 Objectius de l'estratègia digital de centre

L'estratègia digital de centre ha de ser el resultat d'un treball en equip i consensuat de desplegament de les tecnologies digitals, del pla de formació associat, de la comunicació, de la gestió interna i externa, i de l'avaluació a partir de les evidències per a la seva millora constant. El document de l'estratègia digital de centre ha d'estar redactat a finals del curs 2022-2023 en tots els centres sostinguts amb fons públics (centres educatius públics depenents del Departament d'Educació i centres concertats) i amb oferta educativa d'un o alguns dels nivells següents: educació infantil de segon cicle, educació primària, educació secundària obligatòria, batxillerat, cicles formatius, centres de formació d'adults, escoles oficials d'idiomes i centres d'educació especial.

Els objectius de l'estratègia digital del centre són, entre d'altres:

- Assegurar l'assoliment màxim de la competència digital de tot l'alumnat, del professorat i del centre.
- Planificar el desplegament i la implantació de les tecnologies digitals en els àmbits educatiu, administratiu i comunicatiu.
- Assignar responsabilitats compartides en la gestió de la tecnologia en el centre i en els diferents aspectes relacionats amb la cultura digital.
- Establir la presència del centre a Internet (portal web del centre, plataforma virtual, xarxes socials...), per tal de definir la identitat digital del centre i la seva difusió.

- Integrar en un document tots els aspectes relacionats amb la implementació de les tecnologies digitals i vetllar perquè siguin coherents amb el PEC del qual forma part.
- Fomentar la inclusivitat de tota la comunitat educativa en l'assoliment del màxim nivell de competència digital.
- Impulsar els usos curriculars de les tecnologies digitals i fer-ne el seguiment i avaluació.
- Fomentar la formació contínua del professorat del centre, l'aprenentatge entre iguals, i l'intercanvi d'experiències didàctiques i metodològiques entre el professorat del centre i en xarxes externes al centre.
- Establir mesures per garantir la inclusió digital de l'alumnat, professorat i famílies, per evitar la bretxa digital.
- Vetllar pel compliment de la normativa en els usos de la tecnologia, especialment el que estableix la [Llei orgànica 3/2018](#), de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPD), i la [Llei de propietat intel·lectual](#) (LPI), i pel que fa al personal docent i administratiu del centre, el que s'estableix la [Instrucció 8/2020](#), de 24 de novembre, sobre l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració de la Generalitat de Catalunya.
- Establir mecanismes de custòdia, seguretat i permanència de les dades digitals del centre.
- Respectar l'autoria en la tria, ús i creació de recursos digitals, tant per part de l'alumnat com del professorat.
- Establir mesures de protecció de l'alumnat i de les dades personals pel que fa a l'ús i instal·lació de plataformes i de programari.
- Establir mesures de protecció de l'alumnat vers els continguts inadequats en l'accés a Internet, tant dels equipaments del centre com dels personals de l'alumne.

El Departament d'Educació posa a disposició dels centres el document referent a [l'estratègia digital de centre](#) i un [web de suport](#) per a la seva redacció.

3 Aspectes organitzatius de les tecnologies digitals en el centre

La importància de l'ús de les tecnologies digitals i dels recursos digitals per afavorir la millora de la qualitat dels processos d'ensenyament i aprenentatge, de la competència digital i dels resultats escolars en general, tenint en compte la inclusió digital de tot l'alumnat, requereix l'adaptació de l'estructura i del funcionament del centre partint del seu context real i seguint les consideracions del decret d'inclusió, per garantir l'èxit educatiu de tot l'alumnat.

3.1 Comissió d'estratègia digital de centre

Tots els centres han de constituir una [comissió d'estratègia digital](#), que ha d'estar integrada, com a mínim, per algun membre de l'equip directiu, pel coordinador o coordinadora digital del centre i per docents de diferents cursos, cicles, departaments o seminaris, amb els objectius les funcions següents:

- Dinamitzar la comunitat educativa, especialment els equips didàctics, perquè desenvolupi les línies d'acció acordades per la mateixa comissió.
- Traslladar les línies de treball acordades amb tota la comunitat educativa (alumnat, docents, famílies, PAS i Consell escolar).
- Elaborar l'EDC.

D'aquestes funcions se'n poden derivar entre d'altres, tasques com les que teniu a continuació:

- Revisar periòdicament les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC) per tal d'adequar-les als usos i a la normativa sobre privacitat i protecció de dades que el centre faci de les tecnologies digitals i dels dispositius personals.
- Potenciar que les tecnologies digitals impregnin les [programacions curriculars](#) amb una mirada inclusiva.
- Vetllar per l'optimització dels recursos tecnològics del centre, Assegurant-ne el bon ús i manteniment, d'acord amb els procediments i les eines disponibles.
- Promoure l'ús de les tecnologies digitals en la pràctica educativa a l'aula, especialment en les activitats STEAM.
- Vetllar per l'optimització de l'ús dels [recursos tecnològics del centre](#).
- Vetllar perquè es garanteixi la inclusió digital de tot l'alumnat en els centres, tant pel que fa a l'accés als equipaments tecnològics com a les fonts d'informació i comunicació.
- Promoure l'aplicació de mesures de protecció de continguts inadequats en l'accés a Internet, tant dels equipaments del centre com dels dispositius dels alumnes.
- Dinamitzar la presència a Internet del centre utilitzant, dins del que és possible, plataformes de programari lliure que siguin respectuoses amb la privacitat de les dades (portal, EVA, blog, etc.).
- Establir el sistema de comunicació digital del centre amb les famílies i vetllar perquè es compleixi.
- Vetllar per l'aplicació de les polítiques de privacitat i seguretat de les dades i per les infraestructures digitals del centre educatiu.
- Vetllar perquè les famílies rebin la informació sobre les normes del centre pel que fa als dispositius digitals (usos, [control parental](#), bona preservació, etc.).
- Tenir cura que els materials digitals difosos pel centre, que siguin accessibles en línia, respectin els drets d'autoria i les llicències d'ús dels diferents elements que els integren (imatges, esquemes, textos, àudio, vídeo, etc.), donant prioritat a l'ús de materials amb llicències lliures o que permetin un ús compartit, i vetllin per l'ús

d'un llenguatge plural que respecti la diversitat de gènere. Aquesta comissió es pot ampliar per a temes concrets, amb la participació de més membres del claustre de professorat, o per la creació de subcomissions de treball.

3.2 La coordinació digital de centre

Les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC) han d'establir la figura d'un coordinador o coordinadora digital com a responsable d'aquesta gestió, atesa la complexitat que implica la gestió coordinada de les tecnologies digitals en un centre educatiu. L'equip directiu ha de vetllar perquè aquesta figura disposi de les hores de reducció necessàries per realitzar la seva funció, així com dels recursos informàtics, formatius i d'assessorament adients. En aquest sentit, es posa a disposició dels centres el document [Orientacions per a la coordinació digital de centre](#), en què es defineixen les tasques relacionades, les que poden ser derivades a d'altres membres del claustre i una aproximació a la càrrega horària relacionada així com un [lloc web](#) dirigit específicament al coordinador o coordinadora digital de centre.

Les funcions principals del coordinador o coordinadora digital són les següents:

- Assessorar el professorat i el personal d'atenció educativa del centre en l'ús didàctic i inclusiu de les tecnologies digitals i en la dimensió STEAM d'aquestes, així com orientar-los sobre la formació en competències digitals, amb la col·laboració dels serveis educatius de la zona.
- Assessorar el director o directora, els docents i el personal d'administració i serveis del centre en l'ús de les aplicacions de gestió acadèmica, econòmica i administrativa del Departament.
- Vetllar pel manteniment de les instal·lacions i dels equipaments digitals del centre.
- Vetllar pel compliment de la reglamentació normativa i dels estàndards tecnològics.
- Utilitzar preferentment programari i recursos digitals en català, d'acord amb el que estableix l'[article 20](#) de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística.
- Col·laborar en la promoció d'una cultura de centre basada en la inclusió digital, un disseny universal per a l'aprenentatge amb l'ús de la tecnologia, la sobirania tecnològica, el respecte per la privacitat i les dades personals, i la promoció de la igualtat de gènere.
- Incorporar la identificació gràfica adaptada al Programa d'identificació visual de la Generalitat de Catalunya als espais web del centre.
- Fer el seguiment dels serveis TIC, mitjançant els procediments i les eines disponibles a aquest efecte, en el marc de l'actual model TIC de la Generalitat de Catalunya.
- Vetllar perquè tot el programari instal·lat en cadascun dels ordinadors del centre educatiu tingui la llicència legal d'ús corresponent, en què cal promocionar l'ús de programari lliure sempre que sigui possible.

- Utilitzar formats basats en estàndards oberts per a l'intercanvi de documents electrònics, així com llicències lliures o de compartició, tant de documents com de programari.
- Altres funcions que el director o directora del centre li encomani d'acord amb les directrius del Departament d'Educació.

4 Ús de dispositius mòbils en el centre

La universalització dels dispositius mòbils i el seu elevat potencial educatiu fan que els centres puguin incloure l'ús d'aquests dispositius mòbils (tauletes o telèfons intel·ligents) en processos d'ensenyament i aprenentatge, i també com a element de comunicació amb la comunitat escolar.

La utilització de telèfons intel·ligents en activitats acadèmiques requereix un codi de conducta que potenciï la convivència en el centre, elimini l'escletxa d'accés als aprenentatges i minimitzi els aspectes disruptius. En aquest sentit, el març de 2015 el Consell Escolar de Catalunya va aprovar el document [Les tecnologies mòbils en els centres educatius](#), que ofereix un marc de reflexió i elements per regular-ne l'ús en els centres. Posteriorment, com a continuïtat d'aquest document, el 2019 es va publicar [Els dispositius mòbils als centres educatius](#).

El coneixement de l'ús responsable d'aquests dispositius forma part de la competència digital que els i les alumnes han d'adquirir; han de desenvolupar pautes de comportament responsable, segur i legal i, si escau, donar compte de les seves accions. En aquest sentit, la incorporació dels dispositius mòbils als centres educatius comporta la necessitat de definir orientacions precises sobre l'accés i el seu bon ús. Aquest ús, per tant, pot ser diferenciat en funció de l'espai i del moment, la qual cosa s'ha de determinar i indicar de forma clara en el recinte escolar.

Les pautes d'ús responsable de dispositius mòbils que s'estableixin al centre han de quedar recollides documentalment, i les han de conèixer alumnes i famílies, mitjançant la carta de compromís educatiu o qualsevol altre document específic que elabori el centre amb aquesta finalitat.

Les orientacions i criteris per tractar l'ús dels dispositius mòbils en els centres han de tenir en compte, entre d'altres, els aspectes següents:

1. El potencial d'aquests dispositius per adquirir la competència digital.
2. Incorporar els usos curriculars d'aquests dispositius en l'estratègia digital de centre.
3. Regular-ne l'ús en funció dels espais i dels moments per a tota la comunitat educativa (alumnes, docents, PAS i família).
4. Comunicar, difondre i corresponsabilitzar alumnes i famílies en l'ús adequat d'aquests dispositius, amb èmfasi especial en la protecció de les dades personals i la privacitat, mitjançant la signatura d'un document específic, o incloure aquest aspecte en la carta de compromís.

5. Incloure, a les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC), la regulació dels mòbils i també les previsions d'actuacions en cas d'incompliment.
6. Ser un element facilitador i inclusiu en l'accés i la comunicació de tot l'alumnat.

Es poden consultar, al web de la XTEC (Recursos > Tecnologia de la informació > [Ús dels dispositius mòbils](#)), exemples i experiències d'ús i de regulació de dispositius mòbils en centres educatius. Així, també s'impulsa el [Pla mòbils.edu](#), per acompanyar en aquest procés i dotar el centre de les eines i la formació necessària per a la docència, gestió i organització, i per millorar totes les competències a partir de la introducció dels dispositius mòbils en la pràctica educativa.

5 Documents de referència publicats

[Alumnat digitalment competent](#)

[Orientacions per a l'avaluació de la competència digital de l'alumnat a primària](#)

[Orientacions per a l'avaluació de la competència digital de l'alumnat a l'ESO](#)

[Competències digitals de primària](#)

[Competències digitals de secundària](#)

[Docents digitalment competents](#)

[Formació](#)

[Competència digital docent](#)

[Centres digitalment competents](#)

[Estratègia digital de centre](#)

[Estratègia digital de centre: nodes de suport](#)

[Funcions i organització de la comissió d'estratègia digital de centre](#)

[Centres educatius en línia](#)

[Orientacions per a la coordinació digital del centre](#)

[Famílies digitals](#)

[Famílies digitals \(vídeos formatius\)](#)

[Famílies digitals \(web del projecte\)](#)

6 Normativa d'aplicació (cultura digital de centre)

- [Llei orgànica 3/2018](#), de 5 de desembre, de protecció dades personals i garantia dels drets digitals (BOE núm. 294, de 6.12.2018)
- [Llei 21/2014](#), per la qual es modifiquen el text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil (BOE núm. 268, de 5 de novembre de 2014)
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Llei 1/1998](#), de 7 de gener, de política lingüística (DOGC núm. 2553, de 09.01.1998)
- [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017)
- [Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 6900, de 26.6.2015; annex 3)
- [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 6945, de 28.8.2015; annex 10)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Decret 142/2008](#), de 15 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del batxillerat (DOGC núm. 5183, de 29.07.2008)
- [Decret 181/2008](#), de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil (DOGC núm. 5216, de 16.9.2008)
- [Resolució EDU/1464/2019](#), de 27 de maig, per la qual es crea el Programa d'innovació pedagògica mòbils.edu (DOGC núm. 7887, de 31.5.2019)
- [Instrucció 8/2020](#), de 24 de novembre, sobre l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració de la Generalitat de Catalunya.
- [Resolució EDU/1528/2019](#), de 3 de juny, per la qual s'obre la convocatòria per participar en diversos programes d'innovació pedagògica creats pel Departament d'Educació (DOGC núm. 7892, de 7.6.2019)
- [Instrucció 3/2018](#), sobre l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració de la Generalitat de Catalunya.
- [Instrucció 8/2020](#), de 24 de novembre, sobre l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

Documents de gestió del centre

1 Introducció

La [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació, i el seu desplegament normatiu (el [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius; el [Decret 155/2010](#), de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent, i el [Decret 39/2014](#), de 25 de març, pel qual es regulen els

procediments per definir el perfil i la provisió dels llocs de treball docents), situen la presa de decisions en el centre educatiu, com a element nuclear del sistema educatiu.

L'exercici de l'autonomia dels centres, en el marc dels principis rectors del sistema i orientada a l'èxit i l'excel·lència educatives, requereix instruments operatius que permetin l'organització i la gestió del centre a fi d'assolir els objectius definits en el projecte educatiu i retre comptes davant la comunitat i l'Administració educatives.

La legislació vigent estableix que tots els centres elaborin els seus documents de gestió, com a eines eficaces que els han de permetre un exercici responsable de l'autonomia reconeguda. Aquests documents són els següents:

El projecte educatiu del centre (PEC), que inclou el projecte lingüístic (PL).

Les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC).

El projecte de direcció (PdD).

La programació general anual (PGA).

L'avaluació de l'assoliment dels objectius previstos en la PGA, recollits en la memòria anual (MA) corresponent.

Els centres públics han de publicar els documents de gestió que es detallen a continuació, de manera accessible, al web del centre i a la resta de sistemes d'informació interns:

El projecte educatiu del centre (PEC), que inclou el projecte lingüístic (PL)

Les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC).

La resta dels documents han d'estar disponibles per a la comunitat educativa, però no són de caràcter públic, perquè poden contenir dades sensibles.

Tal com disposa la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, el projecte educatiu, les normes d'organització i funcionament del centre i la programació general anual, amb tots els aspectes que conformen aquests documents, han d'estar a disposició de la comunitat escolar.

El projecte de direcció, en el cas dels centres públics, és la concreció del projecte educatiu per al període de mandat dels directors i directores.

Així, per possibilitar el compliment dels articles 2 (h i j), 52, 57, 58, 59, 61 i 104.j de la [Llei 12/2009](#), que fan referència a la competència digital, així com els nous decrets de currículum, i atès que la governança de les tecnologies en els centres educatius inclou una multiplicitat d'aspectes (organitzatius, pedagògics i formatius), cal que en el projecte educatiu del centre i en el projecte de direcció es faci referència a l'organització i als usos de les tecnologies digitals. L'estratègia digital del centre és l'instrument que en facilita la planificació (vegeu el document "Tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement").

2 El projecte educatiu del centre (PEC)

La [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació, estableix en l'article 91 que tots els centres vinculats al Servei d'Educació de Catalunya han de disposar d'un projecte educatiu.

Els centres del sistema educatiu català han de recollir els principis rectors del sistema educatiu que s'estableixen en l'article 2 de la Llei d'educació. A més, els centres de titularitat pública han d'incloure els principis específics que s'estableixen en l'article 93.

El projecte educatiu, que és la màxima expressió de l'autonomia dels centres, recull la identitat del centre, n'explicita els objectius, n'orienta l'activitat i hi dona sentit amb la finalitat que l'alumnat assoleixi les competències bàsiques i el màxim aprofitament educatiu, d'acord amb el marc proporcionat pel [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, que situa la presa de decisions en l'àmbit del centre per enfortir la institució escolar i el lideratge educatiu.

El projecte educatiu del centre és el document estratègic marc de la institució escolar que en defineix el funcionament en l'àmbit curricular, organitzatiu, de gestió econòmica i de gestió de personal, que s'adapta a la realitat de l'alumnat i a l'entorn. En aquest sentit, concreta, interpreta i aplica el que estableix la normativa vigent als trets característics del centre, d'acord amb les necessitats educatives de l'alumnat i dels objectius del centre.

El projecte educatiu contribueix a impulsar la col·laboració entre els diversos sectors de la comunitat educativa i la relació entre el centre i l'entorn social. En aquest sentit ha de tenir en compte, si n'hi ha, els projectes educatius territorials. Per definir o actualitzar el projecte educatiu, cada centre ha de tenir en compte les característiques socials i culturals del context escolar.

El projecte de direcció, tal com estableix l'article 23 del [Decret 155/2010](#), de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent, ha d'ordenar el desplegament i l'aplicació del PEC durant el seu període de vigència.

Els decrets que regulen l'ordenació curricular i les ordres d'avaluació consegüents estableixen aspectes relatius a les concrecions curriculars, la inclusió i l'orientació i l'avaluació que el PEC ha de contenir.

De manera sintètica, el projecte educatiu del centre ha d'incloure els elements següents:

- Definició institucional: la identitat del centre, el caràcter propi, les seves característiques, els elements de context i les necessitats educatives de l'alumnat.
- Objectius del centre: les prioritats i els plantejaments educatius en termes d'equitat i d'excel·lència, coeducació, convivència i inclusió.
- Criteris per concretar i per desenvolupar els currículums, l'organització pedagògica, l'estructura organitzativa pròpia, els aspectes relacionats amb la singularitat dels ensenyaments del centre, l'aprenentatge de la convivència, la

col·laboració entre els sectors de la comunitat educativa, la relació del centre amb l'entorn social i, en el cas dels centres públics, les seves implicacions en la definició de llocs de la plantilla docent amb perfils professionals singulars.

- Projecte lingüístic del centre: el tractament de les llengües al centre d'acord amb la normativa vigent, que es concreta a partir de la realitat sociolingüística de l'entorn.
- Projecte de convivència: recull les mesures de promoció de la convivència, els mecanismes per a la resolució pacífica dels conflictes, especialment la mediació o altres iniciatives com les pràctiques restauratives; les mesures i actuacions d'intervenció educativa aplicables en cas d'incompliment de les normes d'organització i funcionament del centre i la normativa vigent, i les mesures derivades de la implantació del pla [Les escoles lliures de violències](#), que inclou la coordinació necessària amb la Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència (USAV) i la xarxa de referents d'aquest pla. Així mateix, el Departament ha publicat la [Guia per a l'elaboració del projecte de convivència](#), com a recurs pràctic que faciliti l'elaboració i implementació del projecte de convivència a tots els centres educatius.
- Criteris per planificar el desplegament i la inserció de les tecnologies digitals en els àmbits educatiu, administratiu i comunicatiu, com a referent per a l'elaboració de l'estratègia digital del centre.
- Avaluació, que es fonamenta en els indicadors de progrés que proporcionen informació rellevant i ajuda en la presa de decisions de context (permeten la interpretació i la correlació dels altres indicadors), de recursos (mesuren l'eficiència en l'ús i la gestió), de processos (mesuren l'eficàcia i l'eficiència en relació amb els resultats) i de resultats (mesuren el grau d'assoliment dels objectius del centre).

En els centres públics, correspon al director o directora formular la proposta inicial del projecte educatiu i les modificacions i adaptacions corresponents, impulsar-ne l'elaboració tot garantint la participació de la comunitat escolar a través dels òrgans competents, i proposar l'aprovació al consell escolar.

El claustre de professors i professores, que és l'òrgan de participació del professorat en el control i la gestió de l'ordenació de les activitats educatives i del conjunt dels aspectes educatius del centre, intervé en l'elaboració, la modificació i l'actualització del projecte educatiu i aprova els aspectes pedagògics dels documents de gestió del centre.

En els centres privats sostinguts amb fons públics, el o la titular del centre és qui disposa el PEC, que s'ha de fer públic i que ha d'incorporar el caràcter propi del centre. El consell escolar, que té funcions d'assessorament i consulta, participa en l'aplicació de la línia pedagògica general del centre, aprova la carta de compromís educatiu, a proposta del titular o de la titular del centre, i elabora les directrius per programar i desenvolupar les activitats complementàries, les activitats extraescolars i els serveis escolars.

Els centres disposen d'autonomia per definir el procés d'elaboració del PEC, tot respectant el principi de participació dels diferents sectors de la comunitat escolar. Els processos participatius afavoreixen el compromís i la implicació de les persones en l'aplicació dels projectes. El procediment d'aprovació, revisió i actualització del PEC ha d'estar recollit a les normes d'organització i funcionament del centre.

El PEC és un document accessible a tota la comunitat i es difon mitjançant el web del centre.

Així mateix orienta i vincula les actuacions de tots els membres de la comunitat escolar, que l'han de respectar.

L'exercici professional del personal i les seves funcions es desenvolupen d'acord amb la normativa vigent i d'acord amb els principis, valors, objectius i continguts del PEC.

Els centres que es transformen en instituts escola han de modificar el seu PEC actual, per adaptar-lo a la nova tipologia de centre, tenint en compte els criteris següents:

- El projecte educatiu del centre ha de ser únic i coherent amb una visió del centre complet, que doni sentit al període 3-16 anys, a partir de projectes i activitats on interaccioni l'alumnat de diverses edats, tot respectant les especificitats pròpies de les etapes educatives.
- La participació com a estratègia ha de permetre visualitzar el projecte del centre com un document compartit per tota la comunitat educativa.
- Cal establir els diferents rols de l'alumnat de primària i secundària atenent als seus diferents estadis evolutius.
- Cal organitzar interaccions d'aula amb el professorat dels dos cossos docents, atenent a criteris d'especialitat o experiència.
- Cal considerar l'atenció a l'alumnat i a les famílies com un aspecte important i diferencial.
- Cal organitzar el centre amb un únic claustre i treball transversal.

3 Les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC)

Correspon al centre educatiu determinar l'estructura organitzativa pròpia d'acord amb els objectius i criteris del projecte educatiu del centre. L'organització no és una finalitat en si mateixa, sinó un instrument per desenvolupar i fer possible el projecte educatiu i, en últim terme, assolir l'èxit educatiu.

Els centres educatius han d'elaborar les normes d'organització i funcionament (NOFC) d'acord amb el que estableixen el [Decret 102/2010](#), d'autonomia dels centres

educatius, i el [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

Les NOFC han de contenir elements relacionats amb l'estructura organitzativa del centre, per exemple:

a. Criteris organitzatius dels centres públics:

- L'estructura organitzativa de govern i de coordinació.
- El nombre d'òrgans unipersonals addicionals de direcció.
- Els criteris específics organitzatius.
- Les competències i la composició dels òrgans de govern i de coordinació.
- L'organització de l'acció tutorial, i les competències i funcions dels tutors i tutores.
- Les funcions de govern o de gestió del o de la cap d'estudis, del secretari o secretària i dels òrgans unipersonals de direcció addicionals.
- Les finalitats addicionals de la coordinació docent.
- La formalització dels encàrrecs de funcions de la direcció.
- Dins del pla Les escoles lliures de violències, cada centre educatiu ha de disposar d'unes persones referents del claustre, de representació de l'alumnat i del consell escolar que, amb diferent nivell d'intervenció i responsabilitat, han de vetllar perquè el centre sigui un entorn segur i lliure de violències.

b. Criteris organitzatius dels centres concertats:

- Les funcions atribuïdes al claustre.
- L'estructura i les funcions dels òrgans de coordinació docent i de tutoria.

c. Criteris i mecanismes pedagògics:

- Concreció de l'organització pedagògica.
- Concreció de l'organització del temps per a l'activitat lectiva i no lectiva i de coordinació del professorat.
- Criteris per a l'organització dels grups d'alumnes.
- Criteris per a la formació dels equips docents.
- Criteris per a la [inclusió](#).
- Criteris per a l'organització d'activitats no lectives de suport o de lleure educatiu.
- Mecanismes de coordinació docent.
- Mecanismes per garantir la globalitat de l'acció educativa.
- Mecanismes d'acció tutorial.
- Mecanismes que han d'afavorir i facilitar el treball en equip del personal del centre.
- Mecanismes que han d'afavorir la coordinació amb els serveis educatius, serveis municipals o altres serveis de l'entorn del centre.
- Mecanismes que han de tenir en compte la inclusió, la igualtat de gènere, la coeducació i l'abordatge de les violències, amb la coordinació necessària per fer una correcta detecció, derivació, intervenció i seguiment de casos.

d. Procediments:

- Formulació, aprovació, revisió i actualització del PEC.
- Rendició de comptes al consell escolar amb relació a la gestió del projecte educatiu.
- Aplicació dels acords de corresponsabilitat.
- Procediment per cobrir les vacants del consell escolar.
- Intervenció del claustre en la formulació de les NOFC.
- Determinació de la manera d'adequar les NOFC dels centres de nova creació per fusió d'altres centres públics.
- Procediment per cobrir absències de professors amb substitució o sense.
- Procediment per definir llocs de treball específics d'acord amb el projecte educatiu o el projecte de direcció.

e. Altres elements de l'organització i el funcionament:

- La composició i el reglament del consell escolar.
- Garantia, en els centres incomplets, de la composició de representants del professorat, mares i pares en el consell escolar.
- Establiment de comissions d'estudi i informació en el si del consell escolar i delimitació dels àmbits d'actuació i de les seves funcions.
- Establiment de comissions de treball en el si del claustre de professorat i delimitació dels àmbits d'actuació i de les seves funcions.
- Establiment de funcions i règim de funcionament i de reunions del consell de direcció.
- Funció de secretari o secretària en altres òrgans col·legiats, a més del consell escolar i del claustre.

Així mateix, les NOFC han de regular aspectes relacionats amb la participació de la comunitat escolar en la vida del centre i l'entorn educatiu:

- a. Concrecions sobre la participació de la comunitat escolar en el centre (alumnat, professorat i famílies). En cas que mares, pares o tutors legals col·laborin com a acompanyants en activitats lectives o complementàries d'alumnes, cal atendre el que estableix el document "Assegurances, reclamacions patrimonials i assistència jurídica al personal" i també establir els mecanismes de publicitat necessaris perquè les famílies puguin exercir el dret a ser informades.
- b. Concreció de la participació d'altres professionals d'atenció educativa en el claustre.
- c. Els centres del Consorci d'Educació de Barcelona han d'atendre el que estableix la [Resolució](#) sobre l'aprovació de la Instrucció relativa a la regulació de la col·laboració en l'horari lectiu del centre de professionals d'atenció educativa no docent o d'entitats o persones vinculades amb el projecte educatiu del centre.
- d. Concreció de la participació dels i de les professionals del centre en grups de

treball o comissions amb altres professionals socioeducatius de l'entorn o xarxes educatives establertes, com els plans educatius d'entorn o altres programes socioeducatius.

Pel que fa a la convivència, les NOFC haurien d'incidir, prioritàriament, en els aspectes següents:

- La concreció de les normes de convivència i la regulació de l'ús dels telèfons intel·ligents i d'altres dispositius mòbils al centre, seguint les orientacions del Consell Escolar de Catalunya, que es poden consultar en el document "Tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement". A l'hora d'establir les normes cal ser conscients de la necessitat de tenir una visió adaptable i proactiva en l'ús de dispositius mòbils. També es poden trobar orientacions, exemples i recursos a [Ús dels dispositius mòbils](#) de l'espai de recursos de la XTEC, en els documents "Competències bàsiques de l'àmbit digital" i en l'apartat Com ajuda la tecnologia en la tasca docent? La tecnologia al servei de l'aprenentatge del document "[Programar per competències a l'educació primària](#)".
- Les mesures de control de l'absentisme escolar.
- La definició de les faltes i irregularitats en què poden incórrer els i les alumnes (que no siguin greument perjudicials per a la convivència); establiment de mesures correctores i sancionadores d'aquestes faltes i irregularitats i procediment d'aplicació, i també circumstàncies que poden disminuir o intensificar la gravetat de la seva conducta. Les mesures correctores i sancionadores han d'incloure, sempre que sigui concordant, activitats d'utilitat social per al centre o que tinguin com a objectiu repercutir en la millora del procés educatiu de l'alumna o alumne afectat i de la resta d'alumnes.
- La concreció de la composició de la comissió de convivència i també el procés de selecció dels i de les representants de cada sector de la comunitat escolar que la integren, d'acord amb el que estableix la [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del projecte educatiu de centre, modificada per la [Resolució EDU/1753/2020](#), de 16 de juliol. Aquesta comissió té com a finalitat garantir una aplicació correcta del que estableix el [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, així com col·laborar en la planificació de mesures preventives i en la mediació escolar.

Les mesures de promoció de la convivència, els mecanismes i fórmules per a la resolució pacífica dels conflictes que s'estableixen en l'article 23.2 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, així com els processos i les mesures d'intervenció educativa aplicables en cas d'incompliment de les NOFC i de la normativa vigent, s'han de desenvolupar en el projecte de convivència del centre, d'acord amb la Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del

projecte educatiu de centre.

D'acord amb aquesta Resolució, els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya han d'implementar el projecte de convivència en el marc del seu projecte educatiu. En aquest sentit, és imprescindible que el projecte de convivència sigui un document viu, interrelacionat i coherent amb la resta de documents de centre.

El Projecte de convivència ha d'incloure, entre d'altres continguts, la concreció dels [Protocols per a la millora de la convivència](#), per a casos específics, i del [pla Les escoles lliures de violències](#):

- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament escolar a persones LGBTI](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant conductes d'odi i discriminació](#)
- [Protocol d'actuació amb menors de catorze anys en situacions de conflicte o comissió d'una infracció penal](#)
- [Protocol d'intervenció en cas de conflicte greu](#)
- [Protocol de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu](#)
- [Protocol d'actuacions per prevenir la mutilació genital femenina](#)
- [Protocol per a l'abordatge de matrimonis forçats](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la violència masclista entre l'alumnat](#)

Així mateix les NOFC han de contenir:

- La política de seguretat de la informació i de protecció de dades personals del centre, és a dir, el conjunt de mesures tècniques i organitzatives que s'apliquen per assegurar la disponibilitat, l'accés, la integritat, l'autenticitat, la confidencialitat i la conservació de les dades, les informacions i els serveis que es gestionen i el tractament.
- Els procediments emprats per difondre les polítiques i per verificar-ne el compliment.

Cal que les NOFC explicitin el procediment que s'ha de seguir en cas de queixes d'alumnes, pares, mares o tutors legals, professorat o altres persones que qüestionin la prestació del servei en un centre educatiu públic del Departament d'Educació, definit a la [Resolució de 24 de maig de 2004](#), de la Secretaria General del Departament d'Ensenyament.

També les NOFC poden regular altres aspectes:

- a. Determinar òrgans i procediments de participació de la comunitat educativa en el funcionament del centre.
- b. Regular la constitució d'altres agrupacions que poden constituir els i les

alumnes, a banda de les associacions d'alumnes.

c. En els centres públics, atribuir al claustre de professorat, en el marc de l'ordenament vigent, altres funcions addicionals a les establertes legalment.

d. En els centres privats concertats, atribuir al director o directora, en el marc de l'ordenament vigent, altres funcions addicionals a les establertes legalment.

Finalment, les altres mesures (jornada continuada, acollida i organització, franges horàries de treball per projectes, treball per àmbits, STEAM, projectes de lectura, etc.) que el centre desenvolupa, enteses com a motors de canvi i de millora de la qualitat, han de quedar recollides en les normes d'organització i funcionament, específicament, les concrecions organitzatives i els processos que es duran a terme per possibilitar l'aplicació, la implementació, el seguiment i l'avaluació corresponents.

El director o directora del centre públic, o el o la titular del centre privat, impulsa l'elaboració de les NOFC i de les successives adequacions, d'acord amb les necessitats del projecte educatiu del centre i amb la participació del claustre. La participació de l'alumnat i les famílies en l'elaboració de les NOFC també és convenient. Així mateix, en el cas dels centres públics, el director i directora les proposa perquè les aprovi el consell escolar, i vetlla perquè s'apliquin.

Un cop aprovades les NOFC, cal facilitar-ne el contingut a les famílies i a l'alumnat de manera clara i entenedora, tot treballant-les pedagògicament amb els infants i joves i, si escau, adaptant-les segons l'edat per tal de facilitar-ne la comprensió.

4 El projecte de direcció (PdD)

El projecte de direcció és un instrument essencial de l'autonomia dels centres educatius perquè ordena el desplegament i l'aplicació del projecte educatiu per al període de mandat de la direcció del centre, en concreta l'estructura organitzativa i n'inclou uns indicadors, derivats del que estableix el projecte educatiu del centre, que han de servir per avaluar l'exercici de la direcció (art. 23.1 del [Decret 155/2010](#), de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent).

Així mateix, el projecte de direcció defineix el marc en què el director o directora exerceix les funcions, en un context de lideratge distribuït per l'enfortiment institucional dels centres educatius (art.142.3 de la [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació).

El projecte de direcció ha d'establir les línies d'actuació prioritàries que s'han de desenvolupar durant el període de mandat i, si escau, ha de formular propostes en relació amb l'adaptació o modificació, total o parcial, del projecte educatiu (art. 31 del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, i art. 24 del Decret 155/2010, de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent).

D'acord amb la normativa vigent, el nomenament del director o directora seleccionat per la comissió corresponent comporta l'aprovació del projecte de direcció que ha presentat la persona candidata i, en aplicació de l'article 144 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, un cop nomenat o nomenada, la implementació del projecte de

direcció, que orienta i vincula l'acció del conjunt d'òrgans de govern unipersonals i col·legiats del centre.

Per desenvolupar les línies d'acció prioritàries, el projecte de direcció pot establir mesures organitzatives que puguin necessitar definir els requisits específics exigits per ocupar determinats llocs de treball de la plantilla docent del centre (art. 1, 2 i 9.g del [Decret 39/2014](#), de 25 de març, pel qual es regulen els procediments per definir el perfil i la provisió dels llocs de treball docents).

D'acord amb l'article 144 de la Llei 12/2009, d'educació; l'article 31 del Decret 102/2010, d'autonomia dels centres educatius, i els articles 23, 24 i 25 del Decret 155/2010, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent, el projecte de direcció ha de:

- precisar els objectius que cal assolir en l'àmbit pedagògic i convivencial, vinculats a la millora dels resultats educatius, a partir d'una diagnosi actualitzada i contextualitzada del centre;
- establir les línies d'actuació prioritàries aplicables del projecte educatiu que s'han de desenvolupar durant el període de direcció;
- plantejar l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema inclusiu, que inclogui la coeducació i la perspectiva de gènere, la concreció de les estratègies de coeducació per a una educació no sexista i les eines per a la prevenció i tractament dels diferents tipus de violències en el centre educatiu;
- incloure elements definitoris per a la implementació del projecte lingüístic en el marc del model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya;
- concretar els plantejaments educatius que tingui incorporats el projecte educatiu;
- concretar els elements organitzatius que afavoreixin la consecució dels objectius fixats, buscant la màxima sistematització de les activitats del centre;
- crear condicions i formes d'organització que estimulin la implicació de tot el personal en el treball en equip i afavoreixin el creixement dels nivells de motivació i de satisfacció;
- precisar els indicadors explícits per avaluar el mandat, d'acord amb els indicadors de progrés que s'estableixen en el projecte educatiu, i acompanyar-los dels mecanismes de retiment de comptes als òrgans de participació i control. Quan el centre tingui un acord de corresponsabilitat vigent, entre els indicadors del projecte de direcció cal incloure'n de referits a l'acord esmentat;
- concretar les necessitats derivades del projecte educatiu;
- precisar els mecanismes de retiment de comptes als òrgans de control i participació;
- incorporar els elements i mecanismes necessaris per aprofundir en l'exercici del lideratge distribuït i per fomentar la participació de la comunitat escolar;
- incloure, si escau, previsions de modificació del projecte educatiu.

Amb l'objectiu de possibilitar el compliment dels articles 2 (h, i), 52, 57, 58, 59, 61 i 104.j de la Llei 12/2009, el projecte de direcció ha de fer previsions per a la governança

de les tecnologies digitals en el centre en consonància amb l'estratègia digital del centre.

D'acord amb el projecte de direcció vigent, els òrgans de govern poden definir els procediments per aplicar el projecte educatiu i condicionar-ne l'aplicació si, en funció de les necessitats del centre, s'estableixen acords de corresponsabilitat amb l'Administració educativa.

En els centres de nova creació sense projecte educatiu propi, cal preveure'n l'elaboració durant el mandat del director o directora nomenat, que ha de formular una proposta de projecte educatiu inicial del centre (art. 144.2 de la Llei 12/2009 i art. 23.3 del Decret 155/2010).

La persona designada amb caràcter extraordinari per exercir la direcció d'un centre o la designada per a un centre de nova creació sense procés de selecció, abans d'acabar el primer trimestre del curs escolar ha de presentar un projecte de direcció per al període al qual s'estén el seu nomenament (art. 19.3 i 20.3 del Decret 155/2010).

En cas de nomenament amb caràcter extraordinari per a un curs escolar, el projecte de direcció es pot referir exclusivament a la programació anual d'activitats, en concordança amb el projecte educatiu del centre (art. 23.4 del Decret 155/2010).

Cada curs el projecte de direcció es concreta mitjançant les programacions generals anuals i s'avalua amb les memòries anuals. Aquests dos documents han de permetre la planificació, el seguiment i l'avaluació anual del projecte a fi d'assolir els objectius formulats i establir un cicle de millora contínua que afavoreix el desenvolupament del centre.

5 La programació general anual (PGA)

Els centres han d'elaborar la programació general anual d'acord amb el que estableix l'article 10 del [Decret 102/2010](#), d'autonomia dels centres educatius, abans del 14 d'octubre. En la programació es recull la concreció de les prioritats, de les activitats i del funcionament del centre per al curs escolar corresponent, dels programes i projectes en què participa el centre i dels diferents àmbits de l'autonomia del centre, d'acord amb el projecte educatiu i, en els centres públics, d'acord amb el projecte de direcció vigent:

- Autonomia pedagògica: concreció anual dels objectius del PEC i del currículum, així com de tots els plans d'actuació acordats i aprovats.
- Autonomia organitzativa: concreció anual de totes les prioritats dels projectes i normes, i la previsió de totes les activitats de l'horari escolar.
- Autonomia de gestió de recursos: concreció de recursos destinats per a les diferents actuacions, els responsables i els mecanismes de seguiment, així com els indicadors i procediments per avaluar els processos i els resultats, a partir dels indicadors definits en el projecte de direcció i dels indicadors de progrés del projecte educatiu.

En els centres públics, el claustre formula propostes i aprova la concreció del currículum i dels aspectes educatius.

Correspon al consell escolar del centre avaluar i aprovar la programació general anual. Els directors o directores dels centres públics i els titulars i direccions dels centres privats concertats, com a responsables de dirigir i coordinar l'aplicació de la programació general anual, han de garantir que la comunitat escolar és informada del contingut de la programació general anual i del resultat de la seva avaluació.

6 La memòria anual (MA)

Els centres que conformen el Servei d'Educació de Catalunya o que imparteixen ensenyaments postobligatoris sostinguts amb fons públics recullen en la memòria anual, que ha d'estar elaborada com a molt tard el 30 de setembre, l'avaluació de l'assoliment dels objectius que s'han previst en la programació general anual, d'acord amb els criteris, els indicadors i els procediments d'avaluació definits en el projecte educatiu del centre i, en el cas dels centres públics, concretats en el projecte de direcció.

Els centres públics que han subscrit un acord de corresponsabilitat, que és vigent, han d'incloure, en la memòria anual, una memòria avaluadora de l'acord que especifiqui el grau d'assoliment dels objectius proposats.

El consell escolar supervisa i avalua el desenvolupament de la programació anual, en l'àmbit docent i en l'àmbit administratiu, i dels resultats que se n'obtenen, que han de quedar recollits en la memòria anual.

Correspon al claustre de professorat dels centres públics avaluar el desenvolupament i els resultats dels aspectes educatius de la programació general anual.

El director o directora ha de promoure processos participatius per avaluar la programació anual i formular propostes de millora, i n'ha d'informar la comunitat escolar.

7 Acords de corresponsabilitat

El Departament d'Educació ha estat impulsant, des de l'aprovació de la [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació, i del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, diferents projectes de planificació estratègica per a la millora dels centres educatius.

D'acord amb el Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, el Departament d'Educació impulsa els acords de corresponsabilitat, entenent-los com a màxim exponent de l'autonomia d'un centre educatiu perquè impliquen la corresponsabilització, mitjançant un compromís amb l'Administració, de l'assoliment d'uns objectius pensats segons la singularitat de cada centre, d'acord amb el projecte educatiu i el projecte de direcció, i amb retiment de comptes anual, tant al consell

escolar com a l'Administració educativa.

La finalitat dels acords de corresponsabilitat és propiciar que els centres desenvolupin estratègies orientades a assegurar l'equitat i la millora dels resultats educatius, i a reduir l'abandonament escolar, sobretot en aquells centres situats en entorns de característiques socioeconòmiques i culturals especialment desfavorides o singulars. També s'encaminen a afavorir el desenvolupament de projectes d'excel·lència educativa que aportin experiències de qualitat al sistema educatiu.

Els acords de corresponsabilitat estan en consonància amb l'avenç en la cultura d'autoavaluació del sistema educatiu, en general, i dels centres educatius, en particular.

D'acord amb el Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, l'avaluació dels centres té per finalitat contribuir a millorar el servei que presten i té com a referència l'assoliment de les competències bàsiques de tot l'alumnat. D'acord amb les característiques del context en què es desenvolupa l'acció educativa, l'avaluació dels centres relaciona els resultats educatius amb els processos d'ensenyament i aprenentatge, els recursos i la seva gestió, els objectius del centre i els indicadors de progrés del projecte educatiu.

A més dels instruments d'avaluació interna dels quals disposi cada centre per avaluar l'aplicació del seu projecte educatiu, a través de la concreció en el projecte de direcció i de la programació general anual, la Inspecció d'Educació és qui té atribuïda normativament la funció de supervisar i avaluar els centres educatius i controlar l'assoliment dels objectius definits en els projectes educatius i en els plans d'actuació.

Els equips directius dels centres educatius que formalitzen amb el Departament d'Educació un acord de corresponsabilitat apliquen un pla d'actuació, on se'n defineixen els objectius, les estratègies i les activitats per aconseguir-los i compten amb l'assessorament dels serveis territorials, dels serveis educatius i de la Inspecció d'Educació ([Resolució de 20 de febrer de 2014](#), que estableix el marc per a la formalització d'acords de corresponsabilitat amb els centres educatius de titularitat de la Generalitat de Catalunya, per a l'aplicació del projecte educatiu del centre d'acord amb el projecte de direcció).

Aquest acord de corresponsabilitat té la vigència vinculada a la del mandat del director o directora del centre i ha d'estar en consonància amb el projecte educatiu del centre.

La concreció anual d'aquest pla d'actuació d'acord amb el projecte de direcció és, per a l'equip directiu d'aquests centres, l'element de referència fonamental per elaborar la programació general anual; l'equip directiu ha d'avaluar-ne el grau d'assoliment dels objectius i el director o directora ha de retre'n comptes al consell escolar i a l'Administració educativa, mitjançant la memòria anual del centre, amb una periodicitat anual, en els termes que s'estableixen a l'acord.

La direcció del centre ha de fer constar a la memòria en quines actuacions el personal d'atenció educativa, docents i equip directiu han participat significativament i han contribuït al desenvolupament del pla.

8 Adaptació de l'aplicació dels principis i concrecions dels documents de centre en situacions d'emergència

En situacions d'emergència, les normes que dicti el Govern de la Generalitat poden modular l'aplicació dels continguts dels documents del centre, especialment pel que fa al projecte educatiu, a les normes d'organització i funcionament, i a la programació general anual.

La direcció del centre ha d'establir les concrecions pròpies del centre d'acord amb les instruccions i recomanacions que estableixin els departaments de la Generalitat de Catalunya competents en la matèria, i fer-ne la difusió escaient a la comunitat educativa.

9 Normativa d'aplicació (documents de gestió del centre)

- [Llei 19/2014](#), del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (DOGC núm. 6780, de 31.12.2014)
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017)
- [Decret 39/2014](#), de 25 de març, pel qual es regulen els procediments per definir el perfil i la provisió dels llocs de treball docents (DOGC núm. 6591, de 27.3.2014)
- [Decret 155/2010](#), de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent (DOGC núm. 5753, d'11.11.2010)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya (DOGC núm. 4670, de 6.7.2006)
- [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del projecte educatiu de centre (DOGC núm. 7336, de 24.3.2017)
- [Resolució EDU/1753/2020](#), de 16 de juliol, per la qual es modifica la Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del projecte de convivència en els centres educatius dins del marc del projecte educatiu de centre (DOGC núm. 8183, de 22.7.2020)
- [Resolució de 20 de febrer de 2014](#), que estableix el marc per a la formalització d'acords de corresponsabilitat amb els centres educatius de titularitat de la Generalitat de Catalunya, i per a l'aplicació del projecte educatiu del centre d'acord amb el projecte de direcció
- [Resolució de 24 de maig de 2004](#) de la Secretaria General del Departament d'Ensenyament, per la qual es dicten instruccions sobre els procediments a seguir

en el cas de queixes presentades per l'alumnat, pares, professorat o altra persona interessada que qüestionin la prestació del servei en un centre docent públic del Departament d'Ensenyament

- [Instrucció 2/2019](#), de 25 de febrer, per a la tramitació de les sol·licituds de dret d'accés a la informació pública i al compliment de les obligacions de publicitat activa, obertura de dades públiques, bon govern i participació ciutadana, que es regulen a la Llei 19/2014, del 29 del desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern
- [Resolució](#) sobre l'aprovació de la Instrucció relativa a la regulació de la col·laboració en l'horari lectiu del centre de professionals d'atenció educativa no docent o d'entitats o persones vinculades amb el projecte educatiu del centre

El pla Les escoles lliures de violències. Ubicació del projecte educatiu de centre

1 Introducció al pla Les escoles lliures de violències

El pla [Les escoles lliures de violències](#) (LELV) forma part d'una de les línies estratègiques del Departament, que pretén visibilitzar les violències naturalitzades als centres educatius, tot identificant-les per abordar-les i protegir infants i joves.

El pla posa l'alumnat i el seu benestar en el centre de les actuacions que se'n desprenen per garantir-ne la protecció i l'atenció especialitzada.

2 Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència (USAV)

Per donar compliment a tots els objectius del pla, el Departament d'Educació crea el 2021 la [Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència](#) (USAV), dependent de la Direcció General de l'Alumnat i ubicada als serveis centrals del Departament d'Educació.

La USAV ofereix escolta activa a les víctimes i posa en marxa totes les actuacions requerides d'acord amb els protocols establerts. Per tant, la unitat gestiona tots els casos de violència que es notifiquen, assessora les direccions del centre i en coordina l'abordatge, treballant conjuntament amb els serveis territorials.

Es pot contactar amb la USAV per correu electrònic (usav.educacio@gencat.cat) o bé per telèfon (900 923 098).

3 Aplicació web UsApps

El 2021 es crea la [UsApps](#), que és una aplicació web del Departament d'Educació que permet comunicar d'una forma fàcil, intuïtiva i eficaç les situacions de violència a la Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència (USAV).

És, per tant, el canal de comunicació i denúncia per visibilitzar les violències naturalitzades als centres educatius, i per identificar-les i actuar-hi per protegir infants i joves.

La poden utilitzar alumnes i la resta de la comunitat educativa, tant si són persones que viuen directament una situació de violència com si en són testimonis.

La UsApps té l'objectiu de donar veu a les persones afectades, trencar el silenci i l'aïllament en què viuen, garantir-ne la confidencialitat i iniciar la intervenció específica.

4 Funcions referents del pla Les escoles lliures de violències

El pla Les escoles lliures de violències, per al funcionament adient, defineix com a referents els serveis territorials i educatius, així com els centres educatius, per tal de dur a terme un treball coordinat i en xarxa. Les persones de referència del pla reben formació especialitzada en perspectiva de gènere i en detecció de violències masclistes.

4.1 Referents del pla Les escoles lliures de violències en el centre educatiu

Cada centre educatiu ha de tenir aquestes persones referents:

Director o directora del centre educatiu: és la persona responsable d'activar els protocols i coordinar-se amb la Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència (USAV). També ha de coordinar les tres persones referents dins del centre educatiu i distribuir els seus nivells d'implicació.

Referent de convivència, coeducació i benestar emocional: treballa conjuntament amb el director o directora del centre, promou la convivència en el centre educatiu, impulsa la coeducació al claustre, protegeix l'alumnat davant de situacions de violències i vetlla pel benestar emocional de l'alumnat.

Persona impulsora de la igualtat al consell escolar: el consell escolar ha de designar una persona que impulsi mesures educatives que fomentin la igualtat real i efectiva entre homes i dones.

Referent de violència zero de l'alumnat: les seves funcions són difondre els canals de comunicació amb la USAV (telèfon, adreça electrònica i aplicació web UsApps) i fer arribar les qüestions que pugui plantejar l'alumnat en relació amb les violències a la persona referent de convivència, coeducació i benestar emocional. Com a mínim hi ha d'haver dues persones referents per cada etapa educativa; s'escullen a principi de curs mitjançant un procés participatiu.

L'equip directiu ha de vetllar perquè aquests alumnes siguin coneguts per la resta de la comunitat educativa i puguin desenvolupar les seves funcions dins del centre.

4.2 Referents del pla Les escoles lliures de violències en els serveis territorials

Referent de violències dels serveis territorials (coordinador o coordinadora dels serveis educatius dels serveis territorials): és la persona responsable d'activar la xarxa del territori i treballar amb els agents intervinents; prioritzar la protecció i actuació segons els protocols d'Educació; coordinar-se amb la USAV; aglutinar les demandes formatives, i donar suport en la gestió de les formacions al territori.

Referent de coeducació i perspectiva de gènere dels serveis territorials: és qui té la informació dels casos que hi ha al territori per tal de destinar formacions als centres on s'hagin detectat necessitats.

Referent de l'EAP del territori: és la persona que dona suport als diferents equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) en l'acompanyament emocional de l'infant o jove en situació de violència, i coneix i difon els serveis especialitzats d'abordatge de les violències al territori, com ara el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD), el Servei d'Intervenció Especialitzada per a la recuperació de les violències masclistes (SIE) o serveis socials del municipi.

Referent de la Inspecció educativa: dona suport a la Inspecció del centre, assessorant i acompanyant les direccions davant de qualsevol indicati de maltractament o violència, en l'activació del protocol i l'abordatge del cas i, si escau, en la proposta de mesures sancionadores.

5 Circuit de gestió de casos en el pla Les escoles lliures de violències

Quan el personal del centre educatiu (docent o PAE/PAS) té coneixement d'una situació de violència que estigui vivint o hagi viscut un alumne o alumna, dins o fora del centre, cal que ho comuniqui de manera immediata a la direcció de centre.

La direcció del centre s'ha de posar en contacte amb Inspecció, iniciar el protocol d'actuació i comunicar-ho a la Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència (USAV), per tal de rebre suport i assessorament per gestionar el cas.

Tot el personal que treballa en el centre educatiu es pot convertir en persona de confiança i requereix la sensibilització necessària per garantir la protecció dels i les menors quan s'hi adrecen per explicar situacions de violència viscudes, dins o fora del centre educatiu. Altrament, tot el personal docent i tot el personal d'atenció educativa dels centres educatius tenen atribuïdes les funcions pròpies de protecció contra el maltractament a infants i joves (segons el [Protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya](#), de 2017), de manera que aquests professionals han de ser agents actius davant qualsevol indicati de maltractament, per la

qual cosa s'han d'adreçar a la direcció del centre perquè hi pugui intervenir i fer-ne el seguiment.

6 Normativa d'aplicació (el pla Les escoles lliures de violències)

- [Llei orgànica 3/2020](#), de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 340, 30.12.2020)
- [Llei 17/2020](#), del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista (DOGC núm. 8303, de 24.12.2020)
- [Llei 11/2014](#), del 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia (DOGC núm. 6730, 17.10.2014)
- [Llei 14/2010](#), de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (DOGC núm. 5641, de 2.6.2010)
- [Llei 12/2009](#), de 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya (DOGC núm. 4670, de 6.7.2006)
- [Acord GOV/97/2017](#), de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya (DOGC núm. 7416, de 20.7.2017)
- [Acord GOV/79/2016](#), de 14 de juny, pel qual s'aprova el Protocol d'actuació, entre els departaments de Treball, Afers Socials i Famílies i d'Ensenyament, de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu (DOGC núm. 7143, de 16.6.2016)
- [Document refós de mesures del Pacte d'Estat en matèria de violència de gènere](#) (Congrés i Senat, maig de 2019)

El tractament i l'ús de les llengües al sistema educatiu. El projecte lingüístic

1 Introducció

La [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació, en el títol II, estableix el règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya i, a l'article 14, determina que els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre.

En el document [El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya. L'aprenentatge i l'ús de les llengües en un context educatiu multilingüe i multicultural](#) es defineixen les

característiques fonamentals del model, s'hi estableixen els objectius i es proposa el sistema d'assoliment dels nivells de competència de les llengües; s'aborda l'establiment de les bases estratègiques, metodològiques, didàctiques i organitzatives que es consideren més adequades per a la implantació del model, i es concreta com explicitar el full de ruta que el centre ha de seguir en el projecte lingüístic.

2 El projecte lingüístic

El projecte lingüístic s'ha d'ajustar al que estableixen els articles 10, 11, 12 i 16 de la [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, i l'article 5.1.e del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, el [Decret Llei 6/2022](#), de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius i la [Llei 8/2022](#), de 9 juny, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari.

El projecte lingüístic ha de recollir els aspectes següents:

- El paper de la llengua catalana, i de l'occità a l'Aran, com a eix vertebrador del projecte educatiu del centre.
- L'ensenyament i l'ús curricular i educatiu del català i del castellà.
- L'ús de llengua de signes catalana, si escau.
- La planificació de l'ensenyament i dels usos de les llengües, tant les curriculars com les no curriculars, en els espais d'educació formal i no formal del centre.
- Els aspectes d'organització i de gestió que tinguin repercussions lingüístiques.
- La creació d'un grup impulsor de llengua per a l'elaboració, seguiment i avaluació del projecte lingüístic i per adequar aquest a les necessitats i als objectius d'aprenentatge de l'alumnat.

Tenint en compte els objectius prioritaris del sistema educatiu, pel que fa a les qüestions lingüístiques, els centres han vetllar per tal que:

- a. el català a tot Catalunya, tret de l'Aran, i l'occità (denominat aranès) a l'Aran, com a llengües pròpies, siguin les llengües normalment emprades com a llengües vehiculars i d'aprenentatge del sistema educatiu, i que la llengua de signes catalana sigui la llengua de referència quan escaigui;
- b. l'alumnat, en finalitzar els ensenyaments obligatoris, tingui un domini ple de les llengües oficials catalana i castellana, a més de l'occitana en el cas de l'Aran, i de la llengua de signes catalana, si escau;
- c. la documentació que expedeix el centre s'ajusti al que determinen els articles 16.4 i 16.5 de la [Llei 12/2009](#), d'educació;
- d. l'alumnat sigui competent, com a mínim, en una llengua estrangera; tingui l'oportunitat d'aprendre'n una segona, i desenvolupi una competència plurilingüe i intercultural que generi actituds positives i de respecte envers la diversitat lingüística i cultural;

- e. sigui efectiva la coordinació entre el professorat de llengua, i també entre aquest i el d'altres matèries, amb l'objectiu que els alumnes desenvolupin la seva competència lingüística de manera integrada i global, a través de totes les àrees i matèries.

En el projecte lingüístic cal explicitar: els usos lingüístics del centre, les decisions metodològiques i didàctiques i els aspectes organitzatius.

2.1 Els usos lingüístics del centre

D'acord amb la legislació educativa, la llengua catalana ha de ser el vehicle d'expressió i comunicació normalment emprat, tant en les activitats internes del centre com en les de projecció externa.

La llengua catalana no és únicament una llengua objecte d'aprenentatge. És la llengua de la institució i, per tant, la llengua d'ús habitual a tots els espais del centre, en la relació amb la comunitat educativa i amb tots els estaments socials en general.

Així, a partir del que estableix la normativa vigent, en el projecte lingüístic s'han d'explicitar les actuacions conduents a garantir que:

- es duen a terme en llengua catalana o en occità, a l'Aran, i en la llengua de signes catalana, si escau, les activitats internes dels centres, tant orals com escrites (reunions, actes, informes i comunicacions); les exposicions dels professors; les activitats d'aprenentatge i d'avaluació; la interacció entre docents i amb els alumnes, i les activitats de formació del professorat, a excepció de les activitats que tinguin com a objectiu explícit promoure el coneixement i l'ús d'altres llengües;
- es duen a terme normalment en llengua catalana o en occità, a l'Aran, les activitats administratives, les comunicacions entre el centre i l'entorn, i la documentació que expedeixen els centres, sens perjudici del que determinen els articles 16.4 i 16.5 de la [Llei 12/2009](#), d'educació;
- s'utilitzen com a vehicle normal d'expressió la llengua catalana, l'occità, a l'Aran, i, si escau, la llengua de signes catalana en les manifestacions culturals i públiques i en les activitats de projecció externa del centre;
- s'utilitza normalment la llengua catalana en les actuacions del centre en què intervenen institucions i entitats de l'entorn, amb l'objectiu de garantir-ne la continuïtat i la coherència educativa, tant pel que fa a l'aprenentatge com a l'ús, i amb la finalitat de contribuir a la cohesió social;
- es trasllada als professionals encarregats de gestionar les activitats no docents (menjador escolar, activitats extraescolars, etc.) informació sobre els usos lingüístics de l'escola acordats en el projecte lingüístic;
- la retolació dels espais del centre és en llengua catalana; en occità, a l'Aran, i en la llengua de signes catalana, si escau, que són les llengües de referència del sistema educatiu. La presència d'altres llengües en l'espai físic del centre (parets,

- rètols, etc.) se circumscriu a les produccions dels i de les alumnes;
- els equips docents són conscients de l'ús professional que fan de la llengua i del fet que són un model lingüístic de referència per a l'alumnat;
 - es visibilitzin i es reconeixin les llengües vinculades als orígens familiars de l'alumnat estranger, la promoció del seu aprenentatge i, si escau, l'adaptació de les comunicacions del centre a les llengües familiars, especialment en el període d'acollida d'aquestes famílies al sistema educatiu.

2.2 Les decisions metodològiques i didàctiques del projecte lingüístic

Per implementar de manera satisfactòria una educació plurilingüe i intercultural, cal aplicar uns enfocaments metodològics determinats i dissenyar activitats orientades a ensenyar i aprendre les llengües de manera global.

Així, els objectius, les estratègies i les actuacions que expliciti el projecte lingüístic han d'anar encaminades al següent:

- Generalitzar els enfocaments competencials en l'ensenyament de les llengües, tant en l'oralitat com en la lectura i l'escriptura.
- Dissenyar programacions de nivell, cicle i etapa, en què es recullin i distribueixin de manera coherent les competències lingüístiques, els continguts i els criteris d'avaluació continuada, amb l'objectiu de garantir una progressió real i efectiva de l'aprenentatge. Les programacions han d'incloure, a més, les mesures previstes per atendre els diferents ritmes d'aprenentatge dels alumnes.
- Assegurar l'ús de la llengua catalana com a llengua vehicular d'ensenyament i aprenentatge, i, tal com estableix l'[article 15](#) de la Llei d'educació, aplicar estratègies d'immersió lingüística que tinguin en compte la realitat sociolingüística del centre. També es pot preveure que alguns continguts específics, activitats educatives o recursos didàctics incorporin l'ús de les altres llengües curriculars per tal de garantir que l'alumnat, en acabar l'ensenyament obligatori, tingui la competència necessària en aquestes llengües.
- Preveure, si escau, la necessitat d'impartir contingut en la llengua de signes catalana, especialment per a aquells alumnes que necessitin el recurs com a suport a la llengua d'aprenentatge per accedir al currículum establert.
- Incorporar, en els centres bilingües intermodals, la llengua de signes catalana com a llengua curricular. Pel que fa als altres centres, tenir en compte que la llengua de signes catalana pot actuar com a suport a la llengua oral i a la llengua d'aprenentatge per accedir al currículum establert.
- Determinar, si escau, els continguts que es vehicularan en llengües estrangeres curriculars.
- Preveure espais d'ús i d'aprenentatge de les diferents llengües en contextos presencials o virtuals que intensifiquin la producció oral i escrita dels alumnes i en

potenciïn el treball cooperatiu.

- Explicitar les activitats orientades a reconèixer, visualitzar i promoure les llengües vinculades als orígens familiars de l'alumnat estranger.

2.3 Aspectes organitzatius del projecte lingüístic

Per implementar un model lingüístic plurilingüe i integrat cal dissenyar i dur a terme les accions següents:

- Organitzar l'ensenyament de les llengües al llarg de les diferents etapes educatives, establint la seqüència i el moment d'incorporació de cadascuna i tenint en compte tant el context sociolingüístic del centre com els resultats en competència lingüística dels i de les alumnes.
- Per al professorat de llengua, planificar, de manera conjunta, els objectius, continguts i criteris d'avaluació de les diferents llengües, tant des de la perspectiva del curs (programació horitzontal) com de l'etapa (programació vertical).
- Crear les estructures organitzatives que facilitin el treball col·laboratiu del professorat de l'àmbit lingüístic i de l'àrea o de la matèria, i una gestió eficient dels horaris.
- Facilitar la participació en les activitats del centre a docents que no formen part de la plantilla i que imparteixen llengües estrangeres no curriculars en horari extraescolar (amazic, xinès mandarí, romanès, portuguès, àrab estàndard modern, rus, etc.), amb l'objectiu de fomentar la cooperació docent i de vetllar per una metodologia d'ensenyament de les llengües comuna.
- Oferir, a través de tallers a primària i en les hores de lliure disposició, i a través de matèries optatives a secundària, ensenyament de llengües i cultures no curriculars, amb el benentès que el professorat disposa dels coneixements lingüístics i metodològics necessaris, i amb l'objectiu de facilitar l'aprenentatge de llengües d'abast internacional o vinculades als orígens familiars dels alumnes (gallec, basc, romanès, japonès, neerlandès, etc.) i/o de les cultures respectives.
- Oferir, a secundària, i amb el benentès que es disposa de professorat amb la titulació requerida (vegeu l'apartat La segona llengua estrangera), xinès o àrab com a segona llengua estrangera i impartir-la d'acord amb les [orientacions curriculars](#) del Departament.
- Determinar les accions d'associació amb altres centres, la mobilitat d'alumnes i la formació de docents.
- Concretar, si escau, les actuacions amb un clar vessant lingüístic derivades de plans educatius d'entorn o d'altres plans socioeducatius en què el centre s'hagi implicat.

2.4 El rol del coordinador o coordinadora de llengua, interculturalitat i cohesió

social (LIC) de centre

El coordinador o coordinadora de llengua, interculturalitat i cohesió social (LIC) de centre, nomenat pel director o directora del centre, col·labora amb els equips directius en:

- la redacció i actualització dels documents de gestió del centre (PEC, programació general anual del centre, etc.) en relació amb les decisions i les actuacions que fan referència al desenvolupament de la competència plurilingüe de l'alumnat, a l'ús institucional de la llengua catalana en tots els àmbits de comunicació del centre i als usos lingüístics en relació amb les altres llengües presents al centre, d'acord amb el document de referència [El Model lingüístic del sistema educatiu](#);
- la definició d'estratègies d'atenció a l'alumnat nouvingut, vetllant per facilitar una transició efectiva de l'aula d'acollida a l'aula ordinària, si escau, i perquè se li proporcioni el suport lingüístic adequat per garantir l'accés al llenguatge acadèmic i al currículum per a assolir l'èxit educatiu;
- l'assessorament al claustre sobre l'aplicació de les actuacions previstes al projecte lingüístic del centre (PLC);
- l'anàlisi de les necessitats de formació lingüística i metodològica que calguin per a la capacitació lingüística del professorat, l'organització de cursos i/o assessoraments i la participació en altres formacions externes;
- la promoció d'actuacions en el centre i en col·laboració amb l'entorn, per potenciar l'ús de la llengua catalana, i de l'occità a l'Aran, i la continuïtat del seu ús en les activitats no lectives, extraescolars i d'entorn i per potenciar l'ús de les llengües estrangeres a través de la participació en programes internacionals o en activitats extraescolars i d'entorn d'acord amb el Programa d'impuls a la internacionalització de l'educació "Aprendre i interactuar en un context global", Resolució ENS/2336/2018, de 4 d'octubre;
- la promoció d'actuacions de sensibilització envers les llengües familiars de l'alumnat d'origen estranger i de la impartició de classes d'aquestes llengües, tant dins de l'horari lectiu com extraescolar, i la convalidació d'aquests coneixements d'acord amb el que preveu el Programa de llengües i cultures d'origen, Resolució ENS/2754/2018, de 20 de novembre, i el document d'organització i gestió de centres "Concreció i desenvolupament del currículum competencial i l'orientació educativa a l'ESO";
- el disseny d'actuacions per a la sensibilització, foment i consolidació de l'educació intercultural i de la llengua catalana i de l'occità a l'Aran, com a eix vertebrador del projecte educatiu plurilingüe;
- en les actuacions que es deriven del Pla educatiu d'entorn, si escau.

A més, són funcions del coordinador o coordinadora de llengua, interculturalitat i cohesió social (LIC) de centre:

- proposar les actualitzacions necessàries del projecte lingüístic del centre en funció dels resultats de les actuacions que es desenvolupen;
- proposar a l'equip directiu la creació de places amb perfil professional de l'àmbit lingüístic (AICLE, immersió i suport lingüístic, lectura i biblioteca escolar, etc.) que s'adeqüin al projecte lingüístic del centre;
- recollir informació sobre les llengües en què s'imparteixen les àrees, matèries o assignatures no lingüístiques i sobre els projectes plurilingües que es desenvolupen en

el centre;

- proporcionar dades sobre el context sociolingüístic del centre, de l'alumnat i de les famílies per a una correcta contextualització de les actuacions del projecte lingüístic del centre;

- coordinar les actuacions del professorat visitant vinculat al Programa de Llengües i cultures d'origen destinat al centre, amb l'objectiu de promoure la seva interacció amb el claustre i la seva participació en activitats per al reconeixement de la diversitat lingüística i cultural de l'alumnat.

3 Qüestions específiques sobre el tractament i l'ús de les llengües

3.1 La segona llengua estrangera

Els centres poden oferir, amb professorat propi, com a segona llengua estrangera (de primer a quart curs de l'ESO) l'anglès, el francès, l'alemany, l'italià, el portuguès, el xinès mandarí i l'àrab estàndard, d'acord amb els currículums respectius per a l'ensenyament d'aquestes llengües.

En tots els casos cal que el docent acrediti els coneixements lingüístics suficients per impartir aquestes matèries. El coneixement s'acredita mitjançant una titulació de grau o llicenciatura on apareix clarament la llengua estrangera en qüestió o bé una titulació de llicenciatura o grau de la branca d'humanitats acompanyada d'un certificat de nivell C1 de la llengua estrangera o bé una titulació de llicenciatura o grau d'una altra especialitat acompanyada d'un certificat de nivell C2 de la llengua estrangera. Els títols i certificats de coneixement lingüístic reconeguts consten a la [Resolució EDU/1714/2021](#), de 3 de juny, d'actualització de títols, diplomes i certificats d'acreditació de la competència en llengües estrangeres en l'àmbit del Departament d'Educació.

L'àrab i el portuguès també es poden oferir com a segona llengua estrangera en el marc de programes de professorat visitant, com en el cas del [Programa de llengua àrab i cultura marroquina](#) (LACM) i en el cas del Programa de llengua i cultura portuguesa. En el cas de l'àrab, el professorat ha d'impartir la docència d'acord amb el document Programa de llengua àrab i cultura marroquina: competències i continguts curriculars, publicat pel Departament d'Educació.

Els centres interessats a participar en aquests programes cal que ho comuniquin a la direcció dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, a la gerència del Consorci d'Educació de Barcelona abans que finalitzi el tercer trimestre del curs. La Subdirecció General de Plurilingüisme, en col·laboració amb els serveis territorials i el Consorci d'Educació de Barcelona, assignarà el professorat als centres interessats atenent a criteris d'eficiència i oportunitat.

Els docents poden fer constar els coneixements d'altres llengües en el seu expedient professional, mitjançant una sol·licitud formal adreçada a la Direcció General de Professorat i Centres Públics. Els títols i certificats de coneixements de llengües estrangeres considerats vàlids queden recollits en la [Resolució EDU/1714/2021](#), de 3

de juny, d'actualització de títols, diplomes i certificats d'acreditació de la competència en llengües estrangeres en l'àmbit del Departament d'Educació.

A secundària, els alumnes que cursin una segona llengua estrangera, que no s'ofereixi en el centre educatiu, i que ho facin en una escola oficial d'idiomes o en institucions oficials o governamentals (com ara l'Institut Goethe, l'Institut Francès, l'Institut Italià de Cultura o l'Institut Confuci, per exemple) poden sol·licitar-ne el reconeixement. En aquests casos, l'alumne o alumna ha d'acreditar que està matriculat en un d'aquests centres i ha de comunicar, si fos el cas, l'abandonament d'aquests estudis. La formació ha de ser d'un mínim de 50 hores per poder ser convalidada.

L'alumnat que cursa àrab, portuguès o romanès en el marc de programes intergovernamentals en els quals participa el Departament d'Educació, pot sol·licitar igualment el reconeixement d'aquests estudis com a segona llengua estrangera. En aquest cas, el centre on s'imparteixen aquestes classes és el que ha d'acreditar la participació de l'alumne o alumna en aquesta activitat.

El tràmit que han de fer les famílies dels alumnes és el següent:

- a. Sol·licitar al centre el reconeixement dels estudis com a matèria optativa de segona llengua estrangera. Aquesta sol·licitud cal fer-la cada any.
- b. Adjuntar el comprovant de matrícula.
- c. Presentar al centre, a final de curs, el certificat o diploma de superació dels estudis expedit per l'organització responsable.

El reconeixement de la formació com a segona llengua estrangera s'ha de fer efectiu en finalitzar el curs acadèmic.

Cal fer constar, en l'expedient de l'alumne o alumna i en la columna de segona llengua estrangera, la llengua corresponent amb l'esment que està convalidada.

El reconeixement està condicionat a la valoració favorable del seguiment de l'alumne. Atès que totes aquestes possibilitats es fonamenten en el fet de simultaniejar estudis ordinaris, la sol·licitud s'ha de renovar cada curs. El reconeixement de la formació en cursos posteriors queda supeditada a l'acreditació de la superació del curs previ.

Els alumnes poden cursar, si ho desitgen i dins de l'horari lectiu, una altra optativa que ofereixi el centre educatiu.

A batxillerat, i tal com consta en el document "Currículum dels ensenyaments d'idiomes", l'alumnat que cursa batxillerat i, al mateix temps, una segona llengua en una escola oficial d'idiomes pot sol·licitar la convalidació de dues franges d'optatives (6 hores) a primer de batxillerat i de la franja d'específiques (fins a un màxim de 4 hores setmanals) a segon de batxillerat, si es dona alguna de les condicions següents:

- Es cursa a l'EOI el nivell B2 o superior d'una segona llengua estrangera que ofereix el centre.
- Es cursa a l'EOI una llengua estrangera que no ofereix el centre.

En el cas dels alumnes de primer de batxillerat, la convalidació de 6 hores de matèries

de la franja d'optatives pot ser de qualsevol de les tres franges optatives i tindrà caràcter anual.

El procediment per a la sol·licitud de convalidació es recull en el document “Currículum dels ensenyaments d'idiomes” abans esmentat.

3.2 Ensenyament de llengües i cultures no curriculars

Els centres educatius poden oferir com a matèries optatives (de primer a tercer de l'ESO) altres llengües no curriculars sempre que estiguin vinculades als orígens familiars de l'alumnat (romanès, amazic, rus, japonès, neerlandès, ucraïnès, etc.).

El centre ha de recollir aquesta oferta de llengua i cultura en el seu projecte lingüístic i ha de disposar de professorat amb coneixements suficients de la llengua que es vol impartir. Atès que es tracta d'una matèria optativa general (no pas de la Segona Llengua Estrangera), en aquest cas es recomana l'acreditació d'una competència lingüística de nivell B1 o superior del Marc europeu de referència per a les llengües (MECR) del Consell d'Europa.

3.3 La participació en programes de mobilitat internacional

Abans del 15 de gener, el centre ha d'informar els serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, el Consorci d'Educació, de l'activitat de mobilitat que durà a terme i, concretament, del tipus d'activitat, la seva vinculació amb el currículum, el lloc de l'estada, la durada i el nombre d'alumnes que es preveu que hi participaran. Ha d'informar també del professorat implicat, tot indicant-ne el nom i els cognoms i el càrrec que ocupen.

Quan la mobilitat implica una absència del centre per part d'un o una docent superior a una setmana es pot demanar-ne la substitució a la unitat de gestió de personal docent dels serveis territorials. Convé, en aquest sentit, programar les estades evitant al màxim possible la necessitat d'autoritzar l'absència simultània d'un nombre de docents que pugui comprometre el correcte funcionament de l'activitat lectiva del centre.

Els centres han de garantir que l'alumnat que marxa temporalment a l'estranger en virtut d'un projecte internacional en què participa (per exemple, [Erasmus+](#)) continua matriculat en el centre d'origen. També ha de garantir, a través de la comissió o la junta d'avaluació, i prenent en consideració els resultats d'avaluació en el centre o centres estrangers, l'avaluació de l'alumnat que ha participat en una acció de mobilitat en el curs corresponent. De la mateixa manera, ha de planificar el seguiment i tutorització a distància d'aquest l'alumnat, tal com estigui establert en el programa en què participa.

Si el centre acull alumnes estrangers en reciprocitat per la participació en un programa o projecte internacional, els ha de matricular temporalment en el centre educatiu, amb coneixement previ de l'inspector o inspectora del centre, i informar-ne els serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, el Consorci d'Educació, sempre que l'estada

d'aquests alumnes comporti l'assistència regular a les classes ordinàries per un període superior a un mes.

3.4 Els suports lingüístics complementaris

3.4.1 Auxiliars de conversa en llengua estrangera

Els centres que, dins o fora de l'horari lectiu, disposen d'auxiliars de conversa d'altres països, voluntaris lingüístics, practicants de màsters universitaris internacionals o professorat complementari de llengües d'origen, han de vetllar per l'acollida adequada d'aquests professionals, perquè es coordinin amb la resta del claustre i per la coherència de les seves activitats en relació amb el projecte lingüístic del centre.

Els assistents o auxiliars de conversa no substitueixen en cap cas la tasca del o de la docent, i no duen a terme en cap cas tasques d'avaluació, tutoria, vigilància ni supervisió dels alumnes.

En aquest sentit, és responsabilitat de la direcció dels centres acollidors d'un o una auxiliar de suport lingüístic:

- a. Designar un o una docent com a persona responsable de tutoritzar les activitats de l'auxiliar de conversa.
- b. Informar el claustre i la comunitat educativa del centre de l'arribada de l'auxiliar de suport lingüístic i de les seves funcions.
- c. Assignar a l'auxiliar un horari a la seva arribada al centre. Aquest horari ha d'incloure reunions periòdiques de coordinació amb el tutor o tutora per planificar les activitats amb l'alumnat.
- d. Informar l'auxiliar sobre el funcionament del centre i els recursos disponibles.
- e. Vetllar perquè l'auxiliar de conversa estigui sempre acompanyat del seu tutor o tutora o d'un altre docent a l'aula.
- f. Facilitar l'assistència de l'auxiliar de conversa i del tutor o tutora, o un altre docent amb qui col·labori, a les reunions informatives o sessions formatives organitzades pels serveis territorials corresponents o el Consorci d'Educació de Barcelona.
- g. Lliurar a l'auxiliar un certificat signat per la direcció del centre que acrediti el temps que ha romàs en el centre i les activitats que hi ha fet.
- h. Informar els auxiliars de conversa sobre els aspectes de confidencialitat, reserva i secret professional de la informació i dades de caràcter personal, d'acord amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.
- i. Informar els auxiliars de conversa de la normativa de seguretat i prevenció de riscos laborals del centre.

El o la docent que exerceix de tutor o tutora de l'auxiliar de conversa té les responsabilitats següents:

- a. Posar-se en contacte amb l'auxiliar assignat abans de la seva arribada a Catalunya, si escau, per facilitar-li informació d'interès.
- b. Oferir-li ajuda per a la plena integració en el centre i el seu entorn, així com en els primers tràmits després de la seva arribada (recerca d'allotjament, obtenció o renovació del NIE, certificat de residència, sol·licitud d'assistència mèdica, etc.) o altres tràmits necessaris.
- c. Controlar l'assistència i l'horari de l'auxiliar.
- d. Informar l'equip directiu del centre de les possibles incidències.
- e. Assistir a les reunions o sessions informatives i/o formatives que organitzen els serveis territorials corresponents o el Consorci d'Educació de Barcelona.
- f. Vetllar per la bona coordinació entre l'auxiliar i el professorat amb qui col·labora.
- g. Coordinar-se amb els professors amb qui també col·labora l'auxiliar de conversa.
- h. Donar comptes de la tasca de l'auxiliar de conversa mitjançant els formularis de valoració que es puguin enviar des dels organismes que gestionen el Programa: el Ministeri d'Educació i Formació Professional i/o el Departament d'Educació.

Tot el professorat que incorpora en les seves classes l'auxiliar de conversa ha de fer el següent:

- a. Planificar i organitzar el treball de l'auxiliar a la classe.
- b. Assistir-lo en les seves tasques.
- c. Participar en l'informe final de l'activitat.

Si el suport lingüístic prové d'un programa oficial en la gestió del qual intervé el Departament d'Educació i se'n detecta un ús irregular d'aquest recurs o un ús no previst en el Programa, el Departament es reserva el dret de retirar-ne el suport i d'ubicar-lo en un altre centre educatiu.

Les vies principals per obtenir un recurs d'assistència lingüística són les següents:

1. Programa d'auxiliars de conversa del Ministeri d'Educació i Formació Professional. La informació sobre requisits de participació, terminis i criteris d'adjudicació està disponible dins l'apartat [Auxiliars de conversa](#) de la intranet - Portal de centre.
2. Assistents de conversa universitaris:
 - a. Mitjançant la plataforma www.erasmusintern.org de la Comissió Europea. Aquesta plataforma té l'objectiu de facilitar la cerca de pràctiques laborals a estudiants universitaris que volen accedir a un ajut Erasmus+. Els centres educatius es poden oferir, un cop registrats a la plataforma, com a centres acollidors de pràctiques i poden contactar amb estudiants universitaris d'arreu d'Europa interessats a fer una estada de pràctiques a Catalunya. El centre acollidor ha de verificar que el candidat o candidata disposa efectivament d'una beca Erasmus+, tramitada a través de la seva universitat d'origen, per cobrir les despeses d'allotjament i manutenció pròpies de l'estada. El centre acollidor signa un acord d'aprenentatge (*Learning agreement*) amb l'estudiant i amb la universitat d'origen de manera prèvia a l'inici de l'activitat.

b. Mitjançant universitats catalanes que disposen d'acords de col·laboració amb universitats d'altres països, pels quals estudiants estrangers fan estades temporals a Catalunya. Aquests estudiants poden dur a terme tasques de voluntariat i d'assistència lingüística en centres educatius sota la tutela de la universitat catalana de referència.

c. Serveis d'assistència i suport lingüístic facilitats per les associacions de mares i pares.

Les associacions mares i pares d'alumnes poden contractar serveis de suport a l'aprenentatge de les llengües estrangeres amb l'objectiu d'oferir activitats extraescolars a l'alumnat però no poden proveir els centres educatius d'auxiliars de conversa o assistents lingüístics en horari lectiu.

d. Serveis d'assistència i suport lingüístic facilitats pels consistoris municipals

Els consistoris municipals poden proporcionar, en el marc de la col·laboració en el desplegament del projecte educatiu dels centres del seu municipi, i d'acord amb la normativa vigent, serveis d'assistència i suport lingüístic en llengua estrangera com a complement de l'activitat educativa en horari lectiu. En aquest cas, és el consistori qui contracta el servei, com a activitat de caràcter puntual i/o complementari que contribueix a reforçar la competència en llengua estrangera de l'alumnat matriculat, especialment en relació amb l'expressió oral.

3.4.2 L'atenció lingüística individualitzada en el primer ensenyament

Quan una família ho sol·liciti, els equips directius o els titulars dels centres han d'adoptar les mesures organitzatives pertinents per prestar l'atenció individualitzada en castellà en el primer ensenyament a què fa referència l'article 11.4 de la [Llei d'educació](#), de manera que es faci compatible la pertinença al grup classe amb l'especificitat dels aprenentatges d'aquests alumnes. El director o directora del centre ha de comunicar als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació les necessitats derivades de l'organització de l'atenció individualitzada en castellà en el primer ensenyament que no puguin ser ateses amb els recursos del centre.

3.4.3 L'atenció a l'alumnat de procedència estrangera

Correspon a cada centre preveure les mesures específiques de suport educatiu destinades a assegurar un bon acolliment dels alumnes nous, entre les quals hi ha, a partir del cicle mitjà, el recurs de l'aula d'acollida. Té el suport d'aquest recurs l'alumnat nouvingut de nacionalitat estrangera que s'ha incorporat per primera vegada al sistema educatiu a Catalunya en els vint-i-quatre mesos darrers o, excepcionalment, quan procedeix d'àmbits lingüístics i culturals molt allunyats del català i s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos.

Els centres educatius disposen d'informació a l'apartat [Alumnat d'origen estranger](#) del web de la XTEC.

Hi ha també alumnes d'origen estranger, no estrictament nouvinguts, que no tenen com a llengua familiar cap de les llengües oficials a Catalunya i que poden necessitar un suport lingüístic per seguir el currículum ordinari. Aquest suport lingüístic específic consisteix en un conjunt d'actuacions que tenen com a finalitat afavorir l'èxit personal, educatiu, escolar i social de l'alumnat d'origen estranger. Els i les alumnes susceptibles de rebre aquest suport són els següents:

- Alumnes nouvinguts quan assisteixen a l'aula ordinària
- Alumnes de primer i segon de primària no castellanoparlants que han iniciat l'escolarització a Catalunya però que tenen un coneixement molt limitat de les dues llengües oficials i que, per tant, necessiten un suport específic en l'àmbit lingüístic i relacional, especialment pel que fa a la llengua oral.
- Alumnes de cicle mitjà i cicle superior de primària i d'ensenyament secundari obligatori que es troben en alguna d'aquestes situacions:
 - Alumnes que s'han incorporat tardanament al sistema educatiu a Catalunya i que tenen un coneixement limitat de la llengua vehicular dels aprenentatges.
 - Alumnes que han superat els dos anys o, excepcionalment, els tres anys d'estada a l'aula d'acollida i que es troben en procés d'assolir el domini del llenguatge acadèmic que es necessita per accedir al currículum ordinari.
 - Alumnes que, tot i haver estat escolaritzats a Catalunya en algun moment, han fet posteriorment part de l'escolarització en un altre estat, cas en què cal prioritzar l'atenció als alumnes no castellanoparlants.
- Alumnes d'origen estranger que s'incorporen al sistema educatiu de Catalunya a l'ensenyament postobligatori.
- En el cas d'alumnes d'educació infantil, es considera que els objectius previstos al currículum per a aquesta etapa, com ara l'estimulació de la llengua oral i la descoberta del codi lectoescriptor, ja donen resposta a les necessitats dels alumnes d'origen estranger. No obstant això, també pot ser necessari aplicar estratègies específiques de suport per a aquesta etapa, especialment pensades per a alumnes que provenen de famílies no castellanoparlants.

El suport lingüístic i social es concreta en l'adequació, si escau, de les metodologies i les estratègies organitzatives en totes les àrees i matèries per tal de proporcionar un suport efectiu a l'alumnat de procedència estrangera i afavorir-ne l'èxit escolar i social. De fet, el tractament de la dimensió lingüística dels aprenentatges per part de tot el professorat és, d'acord amb les recomanacions del Consell d'Europa, una de les actuacions bàsiques per afavorir l'alumnat més vulnerable. Per garantir la màxima qualitat en l'atenció d'aquests alumnes, es recomana promoure en els centres amb una presència significativa d'alumnat d'origen estranger la incorporació de docents amb el perfil professional d'immersió i suport lingüístic.

Així mateix, cal coordinar, si escau, l'aula d'acollida amb les actuacions de suport

lingüístic i social, en què cal tenir en compte les consideracions generals següents:

- És prioritària l'atenció a l'alumnat nouvingut que s'ha d'atendre a les aules d'acollida.
- El director o directora del centre ha de nomenar com a referent un coordinador o coordinadora de llengua, interculturalitat i cohesió social que, conjuntament amb l'equip directiu, participi en l'organització i optimització del recurs i en propiciï la coherència i la continuïtat dins del centre educatiu.
- En aquells centres que atenguin un nombre significatiu d'alumnes d'origen estranger, s'ha de vetllar perquè en els espais de coordinació del centre tots els docents comparteixin i coordinin les estratègies metodològiques que ajudin a superar la barrera a la participació i l'aprenentatge que suposa, per a l'alumnat d'origen estranger, la falta de domini de la llengua vehicular dels aprenentatges.
- El centre pot disposar del suport de l'assessor o assessora LIC per a les orientacions metodològiques i organitzatives.
- El pressupost del centre ha de garantir i preveure la dotació econòmica per a l'aula d'acollida.
- L'adaptació del currículum a les necessitats immediates d'aprenentatge de l'alumnat nouvingut i de l'alumnat de procedència estrangera en general, quan escaigui, pot fer molt convenient l'elaboració d'un pla de suport individualitzat i l'aplicació de les mesures, actuacions i suports que s'hi ha planificat.
- L'avaluació dels processos d'aprenentatge d'aquests alumnes s'ha de dur a terme amb relació als objectius del seu pla de suport individualitzat i a la personalització del currículum. A primària, en els casos d'alumnes de procedència estrangera que s'incorporen al sistema educatiu a Catalunya per primera vegada durant el segon o el tercer trimestre del curs escolar i que no tenen com a llengua familiar cap de les llengües oficials a Catalunya, es pot decidir, temporalment, no avaluar-los algunes de les àrees, a proposta de la direcció del centre i amb l'autorització de la direcció dels serveis territorials o del Consorci d'Educació de Barcelona ([Ordre ENS/164/2016](#), de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària). En el cas de secundària, segons l'[Ordre ENS/108/2018](#), de 4 de juliol, per la qual es determinen el procediment, els documents i els requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria, el pla de suport individualitzat ha de determinar els criteris d'avaluació i de pas de curs, d'acord amb els objectius d'aprenentatge i les competències que s'hi hagin acordat. Excepcionalment, el pla pot comportar que temporalment algunes de les matèries no s'avaluin.

4 Normativa d'aplicació (el tractament i l'ús de les llengües al sistema educatiu. El projecte lingüístic)

- [Llei 8/2022](#), del 9 de juny, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari (DOGC núm. 8686, de 10.6.2022)
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació: títol II, del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya, articles del 9 al 18 (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Decret Llei 6/2022](#), de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius (DOGC núm. 8678A, de 30.5.2022)
- [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017)
- [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 6945, de 28.8.2015)
- [Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 6900, de 26.6.2015)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius: article 5.1 (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Ordre ENS/108/2018](#), de 4 de juliol, per la qual es determinen el procediment, els documents, els requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 7659, de 9.7.2018)
- [Ordre ENS/164/2016](#), de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària (DOGC núm. 7148, de 23.6.2016)

Innovació pedagògica

1 La innovació pedagògica

La innovació pedagògica que impulsa el Departament d'Educació parteix d'una concepció inclusiva i orientadora de l'educació, que ha de comportar una actualització global del sistema educatiu, tant en les pràctiques d'aprenentatge (en què s'inclou l'avaluació i que han d'estar centrades en la persona que aprèn i fer-la corresponsable) com en una organització del centre al servei de l'aprenentatge que s'actualitza cíclicament en el paradigma de la millora contínua.

La seva finalitat és garantir la qualitat de l'acció educativa, oferir millors oportunitats d'aprenentatge personalitzat, i aconseguir el ple desenvolupament personal i social de tot l'alumnat, potenciant-ne al màxim les capacitats i competències. Aquest desenvolupament ha de permetre afrontar els reptes que suposa l'aprenentatge al llarg de la vida i l'adaptació constant en un món canviant, on conviure de forma respectuosa i compromesa per construir una societat millor.

La innovació pedagògica incorpora un nou paradigma sobre la manera de pensar, fer i sentir, tenint en compte la nova realitat, en què les transformacions són processos integrals, subjectes a canvis i adaptacions segons el context i necessitats dels centres.

La innovació pedagògica en el context del centre implica concebre aquest com un ecosistema de relacions estretament vinculades, coordinades i coherents amb la promoció de la cultura i identitat pròpies del centre.

La transformació dels processos d'ensenyament i aprenentatge implica el desplegament de processos formatius i avaluadors per i des del centre i orientats vers la qualitat educativa.

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, facilita el marc institucional estable i adequat per a la millora sistemàtica de la qualitat del sistema educatiu català. Els [articles 84 i 85](#) estableixen que cal afavorir que l'acció educativa es desenvolupi en un marc que estimuli la innovació, consolidi les bones pràctiques i estableixi el marc reglamentari per reconèixer els centres de referència educativa.

En aquesta línia, l'[Ordre ENS/303/2015](#), de 21 de setembre, sobre el reconeixement de la innovació pedagògica, la defineix com a procés planificat de canvi i renovació que es fonamenta en la recerca, que respon a l'evolució social, que condueix a obtenir una millora en la qualitat del sistema educatiu i que pot ser transferible a la resta de centres educatius.

La planificació de la innovació ha de fonamentar-se en les necessitats educatives de l'alumnat i ha d'incorporar de manera explícita els objectius que cal assolir, les actuacions que cal dur a terme i els mecanismes d'avaluació del mateix procés i dels resultats. A més, ha d'anar acompanyada d'una detecció acurada de les necessitats formatives del professorat i la gestió corresponent de les propostes formatives, que permetran al personal del centre participar de manera activa en les iniciatives acordades.

L'avaluació del procés i dels resultats, concebuda com un procés de reflexió permanent i compartit amb tota la comunitat educativa, esdevé una estratègia fonamental i indispensable, que aporta dades i evidències per al desenvolupament i el creixement del centre.

La difusió de les experiències innovadores existents arreu del territori té per objectiu l'enriquiment del conjunt del sistema, i constitueix un dels pilars d'una dinàmica de transformació de l'educació per avançar en la inclusió, en l'equitat i en la qualitat a Catalunya.

En aquest sentit, les xarxes educatives són una bona estratègia per integrar esforços, recursos i plans conjunts. Són espais d'aprenentatge entre iguals on l'intercanvi d'experiències i la reflexió pedagògica permeten l'anàlisi de les evidències de millora recollides i la transferència a altres realitats i contextos diferents. Els principis que orienten el treball i l'aprenentatge en xarxa estan definits a l'eina d'avaluació Dinàmica de Xarxes.

Els centres de recursos pedagògics (CRP), com a equips de dinamització i assessorament dels professionals i dels centres educatius per a la millora i transformació educativa, desenvolupen actuacions específiques d'assessorament i acompanyament al professorat i als centres en els seus projectes d'innovació,

d'identificació i de difusió de pràctiques educatives de referència de cada zona i de suport a les xarxes educatives de la zona, vetllant per l'equitat i la inclusió. A més, els CRP impulsen, a les zones, iniciatives singulars vinculades a la formació de docents i a la innovació pedagògica, com a resposta a les necessitats dels centres i del professorat.

El CESIRE impulsa la innovació pedagògica fonamentada en la recerca; col·labora en el desplegament de les línies d'innovació i recerca que promou el Departament d'Educació, i dona a conèixer la recerca en educació i didàctica específica per difondre'n els resultats i adequar-los a les necessitats del professorat i dels centres.

Les seves accions es concreten en quatre eixos: recerca i generació de coneixement, oportunitats de desenvolupament docent, oportunitats de transformació dels centres, i sinergies i connexions.

2 Modalitats de la innovació

L'[Ordre ENS/303/2015](#), de 21 de setembre, estableix les modalitats d'innovació pedagògica següents:

Programes d'innovació

Consisteixen en plans d'acció que el Departament d'Educació prioritza i impulsa, amb la finalitat de millorar els resultats del sistema educatiu, adequant-los als canvis i a l'evolució social. Aquests programes es concreten en el context i la realitat singular de cada centre.

Els diferents programes parteixen d'un diagnòstic fonamentat en la identificació del problema, la necessitat o l'oportunitat de canvi o millora. Especifiquen l'objecte i en concreten els aprenentatges, nivells, sectors, col·lectius o processos als quals van adreçats.

La informació sobre els programes d'innovació pedagògica impulsats pel Departament es pot consultar a l'apartat Innovació pedagògica de la [intranet - Portal de centre](#) i del [web de la XTEC](#).

Les convocatòries dels programes d'innovació les regula la Resolució EDU/523/2020, per la qual s'aproven les bases generals per a la participació en programes d'innovació pedagògica.

Projectes d'innovació pedagògica

Consisteixen en iniciatives d'un centre educatiu o d'un grup de centres que formen part de manera explícita del projecte educatiu del centre, que responen a objectius de millora educativa, prèviament fixats en un pla d'acció, i que aporten evidències del canvi que han significat per al centre o centres en relació amb les competències de l'alumnat o amb l'organització i la gestió. Aquests projectes han de tenir lloc en el marc

d'un treball en equip i han de ser coherents amb una diagnosi inicial del centre.

El Departament d'Educació ha establert una convocatòria biennal per al reconeixement de projectes d'innovació pedagògica implementats, avaluats i consolidats en els centres educatius. Els centres educatius amb un projecte propi d'innovació pedagògica poden demanar a la Inspecció d'Avaluació, amb anterioritat a la convocatòria de reconeixement, una avaluació del projecte que en substitueixi la memòria.

Es pot consultar l'estat de les convocatòries a l'apartat [Reconeixement de projectes d'innovació pedagògica](#), dins l'espai reservat d'innovació pedagògica, del Portal de centre.

Pràctiques educatives de referència

Consisteixen en iniciatives del professorat vinculades al projecte educatiu del centre, que evidencien la millora educativa, així com els materials i recursos educatius elaborats, un cop implementats i sempre que aportin millores d'aprenentatge evidents.

Els materials i recursos educatius han de partir d'un enfocament multimodal que porti implícita l'accessibilitat per a tot l'alumnat.

El Departament d'Educació ha establert una convocatòria biennal per al reconeixement de pràctiques educatives de referència d'innovació pedagògica, consolidades en el centre educatiu. La convocatòria de reconeixement de pràctiques educatives de referència es porta a terme de forma alterna amb la convocatòria de reconeixement de projectes d'innovació pedagògica.

Es pot consultar l'estat de les convocatòries a l'apartat de [Reconeixement de pràctiques educatives de referència](#) d'innovació pedagògica, dins l'espai reservat a innovació pedagògica, del Portal de centre.

3 Àmbits de la innovació

El Departament d'Educació, mitjançant el document [Marc de la innovació pedagògica](#) a Catalunya, ha definit tres àmbits, connectats entre si, on es poden emmarcar les modalitats d'innovació:

Àmbit 1. Metodologies i recursos per a la millora de l'ensenyament i l'aprenentatge

Preveuen la millora i la renovació dels processos d'ensenyament i d'aprenentatge que es produeixen fonamentalment a l'aula, en la cultura educativa del centre i en el seu entorn.

En el moment social i temporal actual, la innovació al centre i a l'aula s'identifica amb nous recursos, eines i pràctiques pedagògiques que s'adrecen a desenvolupar les competències que tot l'alumnat necessita per al seu èxit personal, acadèmic i

professional.

En termes generals, aquestes pràctiques s'emmarquen en models pedagògics que situen l'alumne o alumna com a agent principal del seu aprenentatge i que emfatitzen el rol de motor i guia de l'aprenentatge de la tasca docent. Responen a aquest model les metodologies d'aprenentatge integradores de caràcter vivencial i experimental que afavoreixen el desenvolupament de les capacitats i competències de l'alumnat. La detecció de barreres d'accés i participació faciliten models pedagògics innovadors i equitatius.

Àmbit 2. Organització i gestió educativa

Preveu els processos de millora d'innovació pedagògica relacionats amb l'organització i la gestió educativa. Els elements essencials de tota organització són els objectius clars i compartits; el compromís de les persones que la integren, i la coordinació i planificació de les propostes educatives que s'han de dur a terme per assolir els objectius.

La coordinació i planificació d'un centre ha de vetllar per tal que l'estructura organitzativa estigui al servei del projecte educatiu i dels objectius que s'hi prioritzen. Un centre que treballa per millorar els aprenentatges de l'alumnat, tot cercant respostes als reptes educatius, necessita utilitzar eficaçment els recursos que té a l'abast, tant els interns com els de l'entorn, i cal que potenciï una cultura inclusiva i d'estreta col·laboració entre els diferents agents de la comunitat educativa per poder donar respostes eficaces, imaginatives, equitatives i flexibles davant els reptes educatius, i d'acord amb la identitat intrínseca del centre.

La gestió i l'organització curricular també han de donar resposta a la concepció globalitzadora dels aprenentatges. Cal que tinguin en compte els marcs estructurals i organitzatius que fomentin i facilitin la creació de connexions i sinergies de col·laboració entre l'alumnat, l'equip docent i tota la comunitat educativa. Han de permetre diversitat en l'agrupament de l'alumnat, i en l'organització i adaptació dels espais i dels horaris, de manera que s'afavoreixin aspectes com el treball cooperatiu, l'experimentació i el treball per projectes, entre d'altres.

El canvi de paradigma té per protagonista l'equip docent i l'alumnat, conjuntament amb la resta de la comunitat escolar, de manera que els processos han de generar-se des del mateix centre per tal d'ajustar-se a les seves característiques i singularitats i en relació amb el context, per possibilitar l'apoderament del centre en el disseny, la implementació, la presa de decisions i, finalment, l'avaluació per a la millora.

Àmbit 3. Relació i cooperació amb la comunitat educativa i l'entorn

Preveu els processos de millora d'innovació pedagògica que intervenen en la relació i cooperació amb l'entorn. La innovació educativa vinculada a l'entorn s'inscriu en el marc de la col·laboració entre la institució escolar, els museus, els ens locals, les empreses, les entitats socioeducatives de la societat civil i altres centres educatius.

L'àmbit d'innovació propi d'aquest eix s'inscriu en l'establiment de sinergies amb les famílies de l'alumnat i d'altres agents de l'educació formal, no formal i informal.

El repte principal de les innovacions d'aquest eix és identificar les necessitats i les

oportunitats, les fortaleeses, i els reptes d'aprenentatge del centre, i cercar recursos de l'entorn que ajudin a donar respostes a aquestes necessitats.

El treball coordinat entre els diferents agents permeten connectar i optimitzar recursos en favor del creixement i aprenentatge de la mateixa comunitat.

Al mateix temps el Departament d'Educació promou el treball i l'aprenentatge en xarxa, orientats en la transformació dels centres i per donar resposta a les necessitats educatives de l'alumnat, de les famílies i de la societat, en general, amb l'objectiu d'assolir l'èxit educatiu en un marc de la inclusió.

S'impulsen les xarxes, com a ecosistemes innovadors, dins i fora dels centres amb la participació de tota la comunitat educativa, per tal de compartir les oportunitats i els aprenentatges.

4 Comissió d'Innovació Pedagògica

El Departament d'Educació coordina i impulsa les diferents actuacions en matèria d'innovació pedagògica mitjançant la Comissió d'Innovació Pedagògica. Des de la Comissió s'impulsen convocatòries unificades per a la participació dels centres en els diferents programes d'innovació. Les convocatòries que es publiquen incorporen els requisits de participació, el procés d'inscripció, els criteris de selecció i els requisits de certificació de la formació i la innovació associada. També s'hi estableixen els mecanismes per reconèixer programes, projectes d'innovació pedagògica i pràctiques educatives de referència consolidades en els centres.

La Comissió d'Innovació Pedagògica impulsa les experiències innovadores existents arreu del territori amb l'objectiu d'enriquir el conjunt del sistema com a pilar d'una dinàmica de transformació de l'educació per avançar en la inclusió, en l'equitat i en la qualitat de l'educació.

Els diferents programes d'innovació pedagògica estableixen estratègies d'acompanyament als centres amb la coordinació dels serveis territorials, a través dels referents en innovació, xarxes i transformació educativa dels centres de recursos pedagògics i dels inspectors i inspectores d'innovació i xarxes, per detectar les necessitats territorials i dels centres, promoure l'assessorament als centres de les diferents iniciatives, distribuir-hi eficientment els recursos i avaluar-ne els resultats i l'impacte.

5 Educació per als objectius de desenvolupament sostenible (ODS). Agenda 2030

El 2015 les Nacions Unides adopten un conjunt d'objectius globals per erradicar la pobresa, protegir el planeta i assegurar la prosperitat per a tothom com a part d'una nova agenda de desenvolupament sostenible, l'Agenda 2030. S'hi defineixen disset objectius de desenvolupament sostenible (ODS), de caràcter integrat i indivisible, que engloben les esferes econòmica, social i ambiental.

Per assolir aquests objectius és necessari sensibilitzar i capacitar les persones perquè, juntament amb les polítiques i les accions públiques, privades i de la societat civil, contribueixin a assolir-los.

Una educació de qualitat ha de preparar els infants i joves per donar resposta als reptes individuals i col·lectius del món en què vivim. Els individus han d'esdevenir promotors del canvi i necessiten els coneixements, les habilitats, els valors i les actituds que els permetin col·laborar en el desenvolupament sostenible.

L'educació per al desenvolupament sostenible demana una pedagogia transformadora, equitativa i orientada a l'acció, que promogui l'aprenentatge autònom, la participació i la col·laboració, l'orientació a la resolució de problemes, la interdisciplinarietat, i l'enllaç entre l'aprenentatge formal i l'informal.

En aquest sentit, els centres educatius són espais d'aprenentatge i d'experiència per al desenvolupament sostenible i, per tant, han d'orientar l'acció educativa cap als principis de sostenibilitat i han esdevenir models de referència per a l'alumnat, les famílies i l'entorn.

Per això, els equips docents, amb el suport dels serveis educatius, han de generar contextos d'aprenentatge a partir de reptes reals, problemes de la comunitat i orientats a l'acció.

Per a més informació es pot consultar la guia d'aplicació [Educació per als objectius de desenvolupament sostenible](#) del Centre UNESCO de Catalunya.

6 La innovació pedagògica en les programacions generals anuals i en les memòries anuals dels centres

Els programes i projectes d'innovació han de formar part del projecte del centre. En cada curs escolar, és important que les actuacions i els indicadors anuals dels programes i projectes d'innovació s'explicitin en la programació general anual (PGA). Així mateix, s'han d'incloure en la memòria anual les valoracions de les actuacions que es fan, la relació de professionals que hi han participat i les propostes per al següent curs escolar.

L'avaluació de la innovació en els centres ha de ser entesa com un procés d'aprenentatge col·lectiu amb finalitat formativa orientada al benestar de les persones en relació amb la millora de resultats educatius des d'una perspectiva sociocultural per a l'equitat i la sostenibilitat.

L'avaluació amb finalitat formativa-formadora i orientada al desenvolupament permet la transformació de les dinàmiques d'aprenentatge, i implica docents, alumnes i famílies, des del reconeixement de la singularitat de les contribucions que hi pot fer cadascú per a la millora col·lectiva.

Quan finalitza el programa o projecte cal valorar fins a quin punt hi ha hagut una

evolució del desenvolupament del centre i si ha pogut donar resposta a les necessitats reals, en què cal detectar en què i com s'ha pogut marcar la diferència en relació amb els aprenentatges de l'alumnat, en primer lloc, i també dels docents i altres agents participants.

La metodologia general de l'avaluació de la innovació ha de basar-se en la triangulació de les percepcions, informacions i evidències respecte de l'evolució, el desenvolupament i els resultats de la innovació plantejada. Cal definir i concretar uns indicadors, contextualitzats en la realitat de cada centre, a partir dels criteris establerts per a cada programa o projecte, i que proporcionen el marc de referència per interpretar el grau d'impacte de les accions.

La Inspecció d'Educació assessora els centres en el desenvolupament dels programes i projectes d'innovació; en fa el seguiment mitjançant les programacions generals i les memòries anuals, i valora la contribució dels programes i projectes per millorar-ne els resultats i la qualitat educativa dels centres, a l'efecte del seu reconeixement com a innovació pedagògica.

7 Mapa de la innovació pedagògica

És voluntat del Departament d'Educació acompanyar els centres educatius en el procés de transformació educativa per donar resposta a les necessitats del segle XXI i reconèixer els esforços que s'estan fent en termes d'innovació pedagògica.

El Mapa de la innovació pedagògica de Catalunya és un instrument que se situa en el territori, i que visibilitza totes les iniciatives vinculades a la innovació i a la recerca educativa que es desenvolupen en els centres educatius i que han estat reconegudes pel Departament d'Educació des del 2015, d'acord amb el Marc de la innovació pedagògica de Catalunya.

Amb el Mapa de la innovació es pretén impulsar el treball en xarxa entre els centres que comparteixen objectius al llarg del territori, i posar en valor la informació que faciliti la presa de decisions a tota la comunitat educativa, a l'administració i a altres agents. Aquesta presa de decisions ha de permetre, d'una banda, promoure la inclusió, la cohesió i l'equitat i, de l'altra, facilitar la participació de tots els centres en l'èxit educatiu i la innovació per a la millora.

Actualment, en el [Mapa de la innovació pedagògica](#), es poden consultar els centres que han obtingut certificat o estan participant en programes d'innovació pedagògica impulsats pel Departament d'Educació, així com els centres amb un projecte d'innovació pedagògica i/o pràctica educativa de referència reconeguda.

8 Certificació de la innovació

El Departament d'Educació certifica la innovació del professorat quan ha participat directament en el desenvolupament d'un programa, projecte o pràctica en un centre

educatiu, d'acord amb els requisits i els criteris que s'especifiquen en les resolucions corresponents.

Els certificats que s'atorguen a les persones participants en el programa d'innovació es registren a l'aplicació de gestió d'activitats d'innovació (AGAI), d'acord amb l'article 6 de l'[Ordre ENS/303/2015](#), de 21 de setembre, sobre el reconeixement de la innovació pedagògica.

Els certificats d'innovació queden registrats a l'expedient personal i es poden consultar a l'espai web de la XTEC [Els meus certificats d'innovació](#).

9 Normativa d'aplicació (innovació pedagògica)

- [Llei 17/2015](#), del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes; article 21.4 (DOGC núm. 6919, de 23.7.2015)
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 6919, de 23.7.2015)
- [Decret 155/1994](#), de 28 de juny, pel qual es regulen els serveis educatius del Departament d'Ensenyament (DOGC núm. 1918, de 28.6.1994)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Ordre ENS/354/2014](#), de 5 de desembre, de creació del Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa (DOGC núm. 6769, de 12.12.2014)
- [Ordre ENS/303/2015](#), de 21 de setembre, sobre el reconeixement de la innovació pedagògica (DOGC núm. 6966, de 30.9.2015).
- [Resolució EDU/523/2020](#), de 24 de febrer, per la qual s'aproven les bases generals per a la participació en programes d'innovació pedagògica (DOGC núm. 8077, de 4.3.2020).

Objectius prioritaris i línies estratègiques del sistema educatiu

1 Introducció

L'objectiu prioritari del sistema educatiu català és desenvolupar un sistema competencial, amb una capacitat d'adaptació als canvis constants, que apoderi el nostre alumnat i el situï com a protagonista actiu del seu procés d'aprenentatge i com a ciutadania crítica en una societat democràtica.

La societat catalana aspira a proporcionar la millor educació a les noves generacions i, més enllà, a continuar donant oportunitats educatives a tothom durant tota la seva vida.

Aquesta aspiració té la voluntat col·lectiva de fer de Catalunya un país pròsper, benestant i cohesionat, on tothom que hi viu pugui portar a terme lliurement el seu projecte vital.

L'educació és un dret de totes les persones i el seu exercici s'ha de garantir al llarg de tota la vida i atenent tots els aspectes del desenvolupament personal i professional. Alhora, l'educació és una realitat fonamental de tota comunitat nacional, ja que esdevé el factor principal en la generació de capital humà; contribueix al creixement del capital social, i és un element de cohesió social i cultural per mitjà de la igualtat d'oportunitats. L'educació és, doncs, la porta obligada a la realització personal i al progrés col·lectiu; és la palanca que fa possible la superació dels condicionants personals, socials, econòmics i culturals en origen, i és la clau de les oportunitats per superar les desigualtats i per descobrir i aprofitar tots els talents de la societat.

Les aspiracions educatives de la societat catalana han anat evolucionant en el temps per anar adaptant-se i donar resposta a les necessitats que van sorgint. La societat reclama fer possibles al mateix temps els objectius d'equitat i d'excel·lència de la nostra educació, que són garantia de progrés personal i els que permetran la superació de les desigualtats socials encara vigents en el sistema educatiu. Els fonaments d'aquesta exigència renovada, els trobem en els àmbits educatiu, social, econòmic i cultural.

Les raons educatives es fonamenten en la necessitat de millorar el rendiment escolar en l'educació bàsica i obligatòria, d'estimular la continuïtat dels estudiants en l'etapa d'educació postobligatòria i d'adequar-se als requeriments de la societat del coneixement.

Els motius socials es basen en l'obligació de compensar les possibles desigualtats d'origen social a l'interior del sistema educatiu i d'abordar amb garanties d'èxit la integració escolar de tot l'alumnat.

Els detonants econòmics són motivats pel requeriment d'una qualificació educativa i professional més elevada de la ciutadania per poder millorar la competitivitat de l'economia catalana i possibilitar el canvi del model econòmic de Catalunya en un entorn global.

Els factors culturals i cívics són impulsats per la voluntat de conformar una ciutadania catalana identificada amb una cultura comuna, en la qual la llengua catalana esdevingui un factor bàsic d'integració social.

Entre els objectius prioritaris cal destacar que els centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya adequin l'acció educativa per atendre la diversitat i les necessitats educatives específiques, promoguin la inclusió dels i de les alumnes i s'adaptin millor a l'entorn socioeconòmic.

L'objectiu és vetllar per les oportunitats d'aprenentatge de totes les persones, independentment de les seves capacitats, de la condició social o cultural, la religió, la diversitat sexual o la d'identitat de gènere. El respecte de les diferències individuals i l'acceptació de la diversitat com un fet que enriqueix les persones.

Aquest nou plantejament requereix, tal com recull la llei, l'adequació de l'activitat

educativa per atendre la diversitat de l'alumnat i l'assoliment d'una igualtat d'oportunitats més gran. Els elements que caracteritzen el sistema educatiu català necessiten, per tant, una profunda reforma estructural que permeti:

Establir mecanismes per a la subvenció o la concertació del conjunt d'ensenyaments declarats d'interès públic.

Assegurar un sistema d'avaluació intern i extern com a garantia d'ajustament del sistema als seus principis i finalitats.

Desenvolupar l'autonomia dels centres i les bases del Servei d'Educació de Catalunya, tot implantant la cultura de l'avaluació en el conjunt del sistema educatiu, la qual cosa ha de permetre un millor coneixement del funcionament i dels resultats del sistema.

Proporcionar al sistema educatiu informació i estudis sobre fets, tendències, polítiques i perspectives de futur que aporten coneixements externs al sistema educatiu català i permeten establir nous marcs de referència.

Potenciar la innovació pedagògica sistemàtica i estructurada, el reconeixement de les bones pràctiques educatives amb el foment i el suport del lideratge educatiu, i la formació del professorat.

Promoure les infraestructures digitals del centre i la previsió de centres de referència pedagògica.

Reconèixer el valor educatiu i socialitzador de les activitats de lleure i el dret de tots els alumnes a accedir-hi en condicions d'igualtat.

Establir la base jurídica de l'Administració educativa mitjançant la cooperació estable entre l'Administració local i l'Administració educativa. El municipi i, si escau, els altres ens locals, com a administracions més properes als ciutadans i ciutadanes, són àmbits on es poden concretar els compromisos de la societat amb l'educació, en aplicació dels principis de proximitat i subsidiarietat.

Concretar les llibertats, els drets i els deures de les famílies en el procés educatiu, amb el reconeixement del paper fonamental de les famílies i potenciar-ne la participació en la vida escolar.

Apostar per la formació de les famílies i per la seva vinculació amb els centres per mitjà de la carta de compromís educatiu.

2 Principis pedagògics per a la transformació i la millora educativa

Els principis pedagògics són:

Equitat. Garantir la igualtat d'oportunitats i la no segregació en l'accés i dins dels centres.

Educació inclusiva com a principi fonamental; s'atén la diversitat de tot l'alumnat.

Expectatives positives sobre l'èxit de tot l'alumnat.

Acompanyament i orientació.

Prevenició i detecció primerenca de les dificultats d'aprenentatge i mecanismes de reforç.

Repercussió de l'educació socioemocional per a l'aprenentatge i benestar futur.

Consideració del coneixement adquirit en tots els àmbits per a la millora contínua de l'aprenentatge.

La presència d'aquests set principis vol garantir l'increment dels aprenentatges essencials i l'èxit educatiu, tot reduint l'abandonament prematur.

3 Línies estratègiques i marcs de desplegament

Les línies estratègiques que desplega el Departament d'Educació pretenen:

Promoure un model de docència competent i compromès amb el projecte educatiu del centre, que exerceixi un lideratge orientat a la qualitat i a la millora de tot l'alumnat.

Fomentar un lideratge distribuït dels equips directius i de la Inspecció d'Educació, orientat a la transformació i a la millora educatives.

Reforçar l'autonomia dels centres per construir projectes adaptats a cada realitat amb l'acompanyament i suport de l'Administració educativa.

Estructurar un sistema de xarxes de treball i d'aprenentatge entre els centres, per tal de compartir objectius, recursos, capacitats i posar en valor pràctiques d'èxit educatiu a tots els centres del país i impulsar una política educativa centrada a sumar esforços, que garanteixi l'aprenentatge entre iguals i elimini qualsevol competència entre centres.

Generar les condicions necessàries per assegurar la inclusió i combatre la segregació, amb l'objectiu de garantir el dret a l'educació en igualtat d'oportunitats i eliminar radicalment tota mena de violència.

Bastir un servei públic compromès amb l'equitat i l'assoliment de l'escolarització equilibrada que respecti la diversitat de projectes i la seva estabilitat, a partir d'un finançament equitatiu, en què l'educació pública sigui l'eix vertebrador del sistema.

Desplegar un model educatiu que reforci la participació activa de les famílies en l'educació dels fills i filles, la corresponsabilitat dels ajuntaments amb l'Administració educativa i la interconnexió amb l'entorn, capaç de donar resposta comunitària als reptes educatius.

Consolidar el model lingüístic del país, potenciant la llengua catalana com a vehicular dins un projecte plurilingüe i intercultural.

Estendre la innovació en el procés d'ensenyament i aprenentatge, amb base científica, i amb l'impuls de la cultura avaluadora, com a motor de millora i de transformació educativa.

Avançar cap a una Administració que promogui un projecte educatiu de país que, des del diàleg i el consens, afavoreixi l'autonomia, la millora i l'estabilitat del sistema educatiu.

Assegurar l'assoliment de la competència digital de tot l'alumnat, del professorat i del centre que faciliti el desplegament curricular.

Garantir segones oportunitats establint ponts de tornada al sistema.

Promoure el benestar de tot l'alumnat i la seva qualitat de vida.

Els marcs que enquadren el desplegament de les anteriors línies estratègiques, són:

Gratuïtat gradual al primer cicle d'educació infantil.

Reducció de ràtios gradual des d'educació infantil 3 anys, a partir del curs 2022-2023.

Promoció de les escoles rurals.

Avançament del curs escolar.

Retirada del concert educatiu dels centres que segreguen per gènere.

Negociació sindical.

Promoció, formació i sistematització de recursos per a l'escola inclusiva.

Català.

Ordenació i mapa de la formació professional.

Pla de fidelització i millora dels resultats acadèmics (FP i ERE).

CESIREP.

Nous currículums.

Identificació d'alumnes vulnerables i distribució equilibrada.

Violències i salut emocional.

4 Normativa d'aplicació (objectius prioritaris del sistema educatiu)

[Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4.5.2006)

[Llei orgànica 3/2020](#), de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOMLOE); (BOE núm. 340, de 30.12.2020)

[Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.707.2009)

[Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)

Participació de la comunitat educativa

1 La comunitat escolar

La [Llei d'educació](#) estableix que la comunitat escolar està integrada per l'alumnat, per les mares, pares o tutors i tutores, pel personal docent i altres professionals d'atenció educativa que intervenen en el procés d'ensenyament en el centre, pel personal d'administració i serveis del centre, i per la representació municipal i, en els centres privats, pels representants de la titularitat.

La comunitat escolar, per tal d'alinejar-se i donar resposta als diferents objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 de la UNESCO (ODS4), ha de treballar de forma conjunta per oferir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat, i promoure oportunitats d'aprenentatge per a tot l'alumnat al llarg del procés educatiu.

Pertoca també, a la comunitat escolar, vetllar per la inclusió de la coeducació en tots els processos educatius i pel foment de la igualtat de gènere, d'acord amb l'objectiu 5 de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 (ODS5). Així mateix, ha de potenciar la igualtat d'oportunitats en el marc de l'educació inclusiva i la prevenció de la violència masclista.

Pel que fa als òrgans de participació, el consell escolar és l'òrgan de participació de la comunitat escolar en el govern del centre, i el claustre de professorat és l'òrgan de participació dels i de les docents en el control i la gestió de l'ordenació de les activitats educatives i del conjunt dels aspectes educatius del centre.

En els centres del Servei d'Educació de Catalunya, els membres de la comunitat escolar estan representats en el consell escolar, la composició i el funcionament del qual s'estableixen en les normes d'organització i funcionament del centre, d'acord amb el projecte educatiu i la normativa vigent ([articles 27 i 28](#) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, i, específicament per als centres públics, els [articles 45 i 46](#)). En aquest sentit, cal tenir en compte que el Tribunal Superior de Justícia va dictaminar a favor de la nul·litat de l'[article 45.2](#) del Decret 102/2010, per la qual cosa, el secretari o la secretària del centre és membre del consell escolar del centre amb veu i sense vot.

Segons l'[article 126.2](#) de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, corroborat per l'article 27 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius,

"un cop es constitueix el consell escolar del centre, aquest ha de designar una persona que impulsi mesures educatives que fomentin la igualtat real i efectiva entre homes i dones".

D'acord amb els principis recollits a la Llei d'educació, el funcionament del consell escolar ha de garantir la seva participació efectiva en la presa de decisions del centre.

Les funcions del consell escolar estan regulades per la [Llei 12/2009](#), de 10 de juliol, d'educació, i per la [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació.

El director o directora del centre ha d'impulsar estratègies per dinamitzar la participació dels diferents sectors de la comunitat escolar, adaptades a les seves característiques i particularitats. Les actuacions previstes han de formar part de la programació general anual del centre, d'acord amb els mecanismes que s'hagin establert en el projecte educatiu.

El grau i la qualitat d'aquesta participació són un element clau per assolir un centre educatiu de qualitat.

2 Escola i famílies. Corresponsabilitat i èxit educatiu

L'educació és un factor clau per al futur d'una societat i ateny tots els agents implicats en el procés educatiu, però especialment les famílies i els centres educatius, com a principals agents educatius.

Si bé els centres educatius són els responsables de l'educació formal de l'alumnat, les tasques de cura, acompanyament i formació de fills i filles corresponen a la família, tal com indica la [Llei 14/2010](#), de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

En el mateix sentit, les administracions públiques tenen la responsabilitat de facilitar orientacions i eines adequades a les famílies per afavorir la seva tasca educadora i l'acompliment de les funcions, com insta la [Llei 18/2003](#), de 4 de juliol, de suport a les famílies.

És necessari, a més, dur a terme un treball conjunt de l'escola i les famílies que permeti una acció coherent i coordinada. El centre educatiu i les famílies comparteixen un mateix objectiu: l'èxit educatiu de l'alumnat.

L'espai [Famílies](#), dins del web del Departament d'Educació ofereix recomanacions, eines i recursos per facilitar la tasca educadora i d'acompanyament de les famílies, així com orientacions adreçades als centres educatius per acompanyar i implicar les famílies en el procés educatiu dels fills i filles, per tal de promoure l'èxit educatiu. A més, ofereix mòduls formatius per a famílies o associacions de mares i pares.

Així mateix, el [Decret 150/2017](#), de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, regula la participació de les famílies en tots els processos i les transicions educatives al llarg de l'escolarització, fins a la vida adulta.

2.1 Aplicació informàtica Escola i famílies

El Departament d'Educació posa a l'abast dels centres l'eina de suport informàtic Escola i famílies (s'hi accedeix des de la [intranet - Portal de centre](#)), que disposa d'instruments de diagnòstic, orientacions i recursos per a l'elaboració d'un projecte per promoure la implicació de les famílies en el procés educatiu dels fills i filles i la participació en el funcionament del centre.

L'aplicació es desenvolupa a partir de sis línies d'intervenció: acollida per a les famílies, carta de compromís educatiu, informació i comunicació, participació, formació per a famílies i acció tutorial compartida. Aquestes línies es plantegen des de tres àmbits: centre, aula i entorn. La continuïtat i la coherència entre les diferents accions que es desenvolupin en els tres àmbits han de permetre donar sentit i èxit a cada línia d'intervenció.

2.2 Carta de compromís educatiu. Implicació i participació de les famílies en el procés escolar i educatiu i en el funcionament del centre

La carta de compromís educatiu és una eina que, en aplicació del projecte educatiu, facilita la cooperació entre les famílies i el centre educatiu, que ha d'expressar els compromisos d'ambdues parts per garantir la cooperació entre les accions educatives, d'acord amb l'[article 20](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació; i l'[article 7](#) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

L'elaboració de la carta de compromís educatiu amb les famílies és obligatòria per als centres que imparteixen ensenyaments d'educació infantil i educació bàsica, i aconsellable per a la resta de centres que imparteixen altres ensenyaments en els quals és important la implicació de la família.

Els continguts comuns de la carta són elaborats pel centre amb la participació de la comunitat escolar i posen en relleu aquests aspectes de la cultura i el funcionament del centre, en els quals és imprescindible la vinculació i el treball conjunt d'ambdues parts. La carta de compromís educatiu s'aprova dins del projecte educatiu del centre i la seva avaluació s'emmarca en l'avaluació interna del centre.

El centre i la família han de formalitzar la carta de compromís amb els seus continguts comuns en el moment de la matrícula. L'ha de signar el pare, mare, tutor o tutora legal de l'alumne o alumna, i el director o directora del centre públic o qui regeix la titularitat del centre privat concertat. Per a més informació, es poden consultar les [Orientacions per a l'elaboració de la carta de compromís educatiu](#).

D'altra banda, i d'acord amb l'[article 7.4](#) del Decret 102/2010, la carta de compromís educatiu ha de fer referència al seguiment de l'evolució de l'alumne o alumna. En aquest sentit, és convenient afegir, als continguts comuns de la carta, altres continguts

específics addicionals per al seguiment de cadascun dels i les alumnes. Durant el primer trimestre, el pare, mare, tutor o tutora legal de l'alumnat i el tutor o tutora del centre han de signar aquesta addenda, que ha de tenir, com a mínim, una revisió anual. A més, la pot signar l'alumne o alumna a partir del primer curs de l'educació secundària obligatòria. En el cas de l'educació primària, també cal preveure l'oportunitat que la signi l'alumnat del cicle superior i que la conegui la resta de l'alumnat.

Així mateix, i atesa la importància dels aprenentatges que els i les alumnes porten a terme en contextos educatius no formals, els continguts específics addicionals de l'addenda poden referir-se també als acords presos conjuntament amb la família i els equips educatius en relació amb la participació i el seguiment de l'alumnat en activitats.

El centre i la família han de tenir constància documental de la carta de compromís, de les revisions successives i de les addendes de continguts específics.

2.3 Participació dels pares i mares i de l'AMPA

L'[article 8](#) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, recull que els projectes educatius han de preveure mecanismes de participació de les famílies en la vida del centre perquè així puguin contribuir a assolir els objectius educatius.

Les famílies poden participar en la vida del centre de diferents maneres i en graus molt diversos. Aquesta participació es concreta en els àmbits següents:

1. Acompanyament en el procés escolar.

Tenint en compte que les famílies són les primeres responsables de l'educació dels seus fills i filles, han de poder acompanyar-los en el procés escolar. Els centres educatius, per la seva part, han de facilitar aquest acompanyament, tot impulsant l'acció tutorial compartida entre l'escola i la família per tal de portar a terme una acció educativa coherent i coordinada.

2. Participació de les famílies en els òrgans de representació del centre.

Els centres han de garantir la participació de les famílies en el funcionament del centre a través dels òrgans de representació, com ara el consell escolar i les comissions que se'n deriven. També han de facilitar la informació necessària en cada moment, d'acord amb la [Llei 19/2014](#), de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

3. Participació de les famílies a través de l'AMPA.

D'acord amb l'[article 26.1](#) de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, les mares

i els pares d'alumnes matriculats en un centre poden constituir associacions, que es regeixen per les lleis reguladores del dret a l'educació, per les normes reguladores del dret d'associació, per les disposicions establertes per aquesta Llei i les normes de desplegament i pels estatuts de l'associació.

L'[article 26.2](#) de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, estableix que les associacions de mares i pares d'alumnes tenen per finalitat essencial facilitar la participació de mares i pares en les activitats del centre, a més de les establertes per la normativa vigent i les que determinin els estatuts de les associacions esmentades. En aquest sentit, han de vetllar en tot moment per les dades personals de què disposen, d'acord amb la normativa del dret a la privacitat: [Reglament \(UE\) 2016/679](#) del Parlament i el Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa a tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades).

D'altra banda, l'[article 3](#) del Decret 202/1987, de 19 de maig, pel qual es regulen les associacions de pares i mares d'alumnes, estableix, entre els objectius de les AMPA, col·laborar en les activitats educatives del centre, cooperar amb el consell escolar per programar activitats complementàries, extraescolars o de serveis; promoure les activitats de formació de famílies, tant des del vessant cultural com de l'específic de responsabilització en l'educació familiar, i promoure la participació de pares i mares en la gestió del centre.

Per a les activitats que l'AMPA organitzi, d'acord amb l'[article 54.5](#) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, ha de contractar una pòlissa d'assegurances que cobreixi la seva responsabilitat civil i la del personal al seu servei, derivada de l'ús i de l'activitat i pels danys i perjudicis que es puguin ocasionar durant la seva realització. Aquesta pòlissa pot incloure la cobertura d'assegurança d'accidents i de responsabilitat civil i patrimonial per al cas que un pare, mare o tutor legal participi de forma excepcional en una activitat lectiva o complementària del centre. En aquest cas, la persona participant ha de formalitzar una declaració responsable de no haver estat condemnada per sentència ferma per delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual ni per delictes de tràfic d'éssers humans. Tampoc ha de tenir sentència ferma de delictes o mesures fermes o cautelars d'allunyament contra algun membre de la comunitat educativa.

4. Construcció d'un projecte compartit.

Sentir-se part d'un projecte és la millor manera d'establir vincles i crear sinergies entre la família i el centre educatiu. Les famílies poden participar en espais formals de col·laboració amb el centre a través de comissions mixtes, que

permeten compartir objectius i significats, i construir iniciatives educatives en un projecte comú. D'altra banda, els espais informals de relació són també espais idonis per incentivar la participació de les famílies i fomentar la reflexió conjunta. Les jornades festives, les celebracions, les sales o els espais de trobada per a famílies, els grups de debat o de lectura, etc. són bons exemples d'aquests espais. La col·laboració en espais educatius, dins l'aula, acompanyades pels i per les docents, permeten a les famílies implicar-se en el procés educatiu dels fills i filles. Activitats com grups interactius, xerrades, conferències o actuacions afavoreixen el treball compartit entre l'escola i les famílies.

Per poder afavorir la implicació de les famílies en els processos que es donen als centres educatius, calen canals d'informació eficaços que els permetin disposar de la informació necessària en tot moment per poder-hi participar.

2.4 Formació de les famílies

El context social és una realitat canviant i, en conseqüència, la tasca d'educar es fa cada vegada més complexa. És per aquest motiu que la formació de pares i mares per educar els fills i filles adquireix tot el seu sentit.

Els centres educatius han d'impulsar conjuntament amb l'AMPA espais formatius que ajudin les famílies a desenvolupar la seva tasca educadora, i, atesa la situació postpandèmia, cal fer especial èmfasi a formar i acompanyar les famílies en competències digitals a fi de reduir la bretxa digital i proporcionar eines per facilitar les tasques d'acompanyament educatiu. Per donar resposta a aquestes necessitats, el Departament d'Educació ha impulsat el projecte Famílies digitals.

En aquest sentit, les escoles de pares i mares o famílies, les xerrades informatives, les sessions i els tallers formatius o les trobades pedagògiques ofereixen espais on les famílies poden ampliar coneixements, resoldre dubtes o rebre orientacions que els facilitin la seva tasca educadora.

A l'espai [Famílies](#) del web del Departament d'Educació hi ha mòduls formatius per a famílies, alguns dels quals tenen relació amb mòduls formatius proposats per a l'alumnat.

3 La comunitat educativa

L'[article 19.1](#) de la Llei 12/2009, d'educació, estableix que la comunitat educativa està integrada per totes les persones i les institucions que intervenen en el procés educatiu: en formen part l'alumnat, les famílies, el professorat, els professionals d'atenció educativa i el personal d'administració i serveis, l'Administració educativa, els ens locals i els agents territorials i socials i les associacions que els representen, i també els col·legis professionals de l'àmbit educatiu, l'associacionisme educatiu, les entitats esportives escolars, i els professionals, les empreses i les entitats de lleure i de serveis educatius.

L'[article 91.2](#) de la mateixa Llei 12/2009 explicita que el projecte educatiu del centre contribueix a impulsar la col·laboració entre els diversos sectors de la comunitat educativa.

En el marc del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, l'exercici de l'autonomia es desenvolupa entorn del seu projecte educatiu i s'articula, entre altres instruments, a través de les concrecions curriculars del projecte educatiu i de les normes d'organització i funcionament del centre. Un dels principis organitzatius que regeixen el sistema educatiu és l'adequació de l'acció educativa per millorar el rendiment escolar en l'educació bàsica. La participació de la comunitat educativa implicada en programes educatius afavoreix assolir l'objectiu de millora de l'èxit educatiu i de la convivència.

4 Projectes educatius territorials

L'[article 4](#) del Decret 102/2010, d'autonomia dels centres educatius, defineix que el projecte educatiu del centre ha de contribuir a impulsar la col·laboració entre els diversos sectors de la comunitat educativa i la relació entre el centre i l'entorn social, tenint en compte, si n'hi ha, els projectes educatius territorials.

El centre educatiu ha d'estendre l'acció educadora més enllà del centre i ha de col·laborar en el treball en xarxa amb els diferents agents educatius de l'entorn, per facilitar la continuïtat, la coherència i la connexió entre els diferents temps i espais educatius.

En aquest sentit els centres han de procurar:

- Coordinar-se i col·laborar amb els altres centres educatius de l'entorn i amb els serveis educatius que hi intervenen.
- Potenciar el treball i l'aprenentatge en xarxa amb el teixit associatiu i corporatiu de la localitat per aconseguir la continuïtat i coherència educativa i fomentar la inclusió social d'alumnes i les famílies.
- Promoure la implicació i la participació de les famílies en els processos escolars i educatius dels fills i filles, així com la participació en la vida del centre i de l'entorn social.
- Promoure la participació de l'alumnat en el teixit associatiu de l'entorn.
- Facilitar l'obertura del centre i els espais i recursos necessaris per desenvolupar activitats lligades amb el treball de l'entorn, i propiciar-hi la participació de tot l'alumnat, amb una cura especial a l'alumnat amb més necessitats educatives.
- Promoure projectes d'àmbit comunitari.

5 Plans educatius d'entorn

Els plans educatius d'entorn són una proposta educativa que té per finalitat donar una resposta integrada i comunitària a les necessitats educatives dels membres més joves de la societat, coordinant i dinamitzant l'acció educativa en els diferents àmbits de la vida dels infants i joves. S'adrecen a tot l'alumnat i a tota la comunitat educativa, però amb una especial sensibilitat als sectors socials més desfavorits.

Els plans educatius d'entorn tenen com a objectiu aconseguir l'èxit personal i educatiu de tot l'alumnat i contribuir a la cohesió social mitjançant l'equitat, l'educació intercultural, el foment de la convivència, la cultura i l'ús de la llengua catalana. Així mateix, cal promoure la coeducació i la perspectiva de gènere en totes les accions que es desenvolupin i entre tots els agents de la comunitat educativa.

L'element estratègic clau és aconseguir continuïtat i coherència entre les accions dels diferents agents educatius que operen en un territori, amb el benentès que l'èxit educatiu té més a veure amb la continuïtat i coherència de les diferents actuacions que rep l'alumnat que no pas amb la suma de moltes accions sovint descoordinades.

A més, des d'una mirada d'educació a temps complet, cal aprofitar els plans educatius d'entorn com un instrument capaç de connectar els aprenentatges que es donen en diferents temps i espais -formals i no formals- i afavorir l'accés de tot l'alumnat, especialment aquell més vulnerable, a l'educació no formal com a element estratègic d'equitat i igualtat d'oportunitats.

Els centres educatius que pertanyen a un pla educatiu d'entorn han de:

- Participar en l'elaboració del projecte del pla educatiu d'entorn mitjançant els òrgans i les estructures corresponents.
- Sensibilitzar i formar els membres de la comunitat escolar en els principis i objectius del pla educatiu d'entorn.
- Nomenar un coordinador o coordinadora de llengua, interculturalitat i cohesió social o referent de centre per dinamitzar la participació del centre en el Pla educatiu d'entorn.
- Incloure en el projecte educatiu del centre els objectius compartits amb el pla educatiu d'entorn.
- Incloure en la programació general anual del centre les actuacions previstes en el pla educatiu d'entorn.
- Facilitar la participació dels diferents membres de la comunitat escolar (equips directius, equips docents i educatius, agents socioeducatius de la xarxa, alumnes, famílies, etc.) en els grups de treball del pla educatiu d'entorn.
- Promoure la creació d'espais i canals comunicatius per facilitar la interacció i la col·laboració entre els diferents agents socioeducatius de la xarxa.
- Col·laborar amb altres professionals del territori en la creació d'un contínuum orientatiu que orienti alumnes i famílies en la construcció de trajectòries d'èxit personal i educatiu.
- Facilitar l'accés de tot l'alumnat a les activitats educatives no formals que ofereix

l'entorn, atenent les seves necessitats i els seus interessos.

- Fomentar la participació de l'alumnat en els diferents espais de participació (aula, centre i entorn).
- Potenciar la implicació de les famílies en l'educació dels fills i filles i la seva participació en la vida escolar (acció tutorial compartida, dinamització de l'AMPA, etc.).
- Promoure l'ús social de la llengua catalana com a eina de cohesió social en espais no formals i en el desenvolupament de les activitats extraescolars.
- Incorporar la perspectiva intercultural a les accions educatives del centre (curriculars i extraescolars).
- Potenciar estils de vida saludable i fomentar la pràctica regular de l'activitat físicoesportiva de l'alumnat amb la col·laboració de les famílies i altres agents de la comunitat.
- Planificar la formació des d'una doble perspectiva complementària: les necessitats del centre i les necessitats de la xarxa.
- Concebre el centre com un equipament educatiu de la xarxa obert a l'entorn.

Al [web de la XTEC](#) es poden consultar el [Document marc del pla educatiu d'entorn](#) i altres recursos, orientacions i pràctiques compartides.

Així mateix, el Departament d'Educació posa a l'abast dels centres i els territoris una eina per facilitar l'elaboració, en el marc dels plans educatius d'entorn, de [projectes d'àmbit comunitari \(PdAC\)](#) per donar una resposta comunitària als reptes educatius sobre temes diferents: convivència, famílies, impuls a la lectura, esports i suport a la tasca escolar.

D'altra banda, en compliment de la [Resolució PRE/375/2021](#), de 8 de febrer, per la qual s'aprova el Pla estratègic d'esport escolar de Catalunya, 2020-2030, el personal que coordina el Pla català d'esport a l'escola dels centres que formen part d'un pla educatiu d'entorn, ha de participar en un grup de treball amb agents esportius del territori per donar una resposta comunitària a les necessitats del territori, a partir d'una diagnosi de necessitats, la concreció d'uns objectius comuns i un marc d'actuacions.

6 Personal funcionari docent i/o inspector jubilat col·laborador amb els centres públics i serveis educatius

L'[article 105.4](#) de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, estableix que l'Administració educativa ha d'afavorir l'aprofitament de l'experiència professional del professorat jubilat i dels inspectors i les inspectores d'educació jubilats que ho desitgin, per mitjà de la seva incorporació als centres i als serveis educatius, sense ocupar-hi llocs de plantilla, en què cal tenir en compte la [disposició addicional setzena](#) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, mitjançant la qual s'estableix que s'han de preveure les garanties necessàries per assegurar la cobertura de la responsabilitat civil derivada de qualsevol acció o omissió que resulti de la presència i actuació dels professionals jubilats en els centres i serveis educatius.

A la [Resolució ENS/1479/2014](#), de 18 de juny, es detallen els criteris per a la col·laboració del professorat jubilat i dels inspectors i inspectores d'educació que s'han jubilat amb els centres públics i serveis educatius.

Es disposa d'un protocol per gestionar la col·laboració del personal funcionari públic docent i d'inspectors i inspectores que s'han jubilat en projectes dels centres públics, serveis educatius o plans educatius d'entorn. Aquest protocol, que es pot consultar a la [intranet - Portal de centre](#), distingeix diferents processos: quan docents o inspectors que s'han jubilat es dirigeixen directament al centre o serveis educatius, quan es dirigeixen als serveis territorials i quan es dirigeixen als serveis centrals.

Per establir la col·laboració s'ha de seguir el procediment següent:

- Cal incloure la col·laboració en la programació general anual de centre, amb l'avaluació prèvia del consell escolar.
- El personal jubilat que vol col·laborar ha de signar una carta de compromís que custodia el mateix centre.
- El personal jubilat que vol col·laborar ha de formalitzar el model de declaració responsable de no haver estat condemnat per sentència ferma per delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual ni per delictes de tràfic d'éssers humans.
- El director o directora del centre ha de formalitzar el model de col·laboració amb el centre educatiu.
- El director o directora del centre ha d'enviar als serveis territorials d'Educació corresponents o, si escau, al Consorci d'Educació de Barcelona, una còpia del model de col·laboració i de la declaració responsable de no haver estat condemnat per sentència ferma per delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual ni per delictes de tràfic d'éssers humans.
- La col·laboració del personal jubilat ha de ser voluntària, sense compensació econòmica, i no ha de suplir mai un lloc de treball remunerat.

Si la col·laboració és de suport a l'alumnat i es fa dins l'horari lectiu, s'ha de dur a terme sempre conjuntament amb el o la docent responsable.

Els centres i serveis educatius que gaudeixin de la col·laboració del personal docent i d'inspectores i inspectors jubilats han de garantir el desenvolupament correcte del servei entre tots els agents que hi intervenen i respectar els límits de les atribucions respectives.

El Departament d'Educació té contractada una assegurança de responsabilitat patrimonial i civil i d'accidents per al personal funcionari docent jubilat i/o inspectores i/o inspectors jubilats que col·laboren en tasques de suport educatiu en centres públics i serveis educatius. Els centres han de vetllar per mantenir la reserva de les dades personals que es deriven d'aquestes activitats d'acord amb la normativa de privacitat vigent.

7 Normativa d'aplicació (participació de la comunitat educativa)

- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4.5.2006).
- [Llei 12/2009](#), de 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009); articles [19](#), [20](#), [26](#), [91](#), [105](#), [148](#), i [152](#).
- [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017).
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010); articles [2](#), [4](#), [7](#), [8](#), [27](#), [28](#), [45](#), [46](#), [54](#) i [DA setzena](#).
- [Decret 202/1987](#), de 19 de maig, pel qual es regulen les associacions de pares d'alumnes (DOGC núm. 854, de 19.6.1987).
- [Resolució PRE/375/2021](#), de 8 de febrer, per la qual s'aprova el Pla estratègic d'esport escolar de Catalunya, 2020-2030 (DOGC núm. 8342, de 16.2.2021).
- [Resolució ENS/1479/2014](#), de 18 de juny, dels criteris per a la col·laboració del professorat jubilat i dels inspectors d'educació jubilats amb els centres públics i serveis educatius (DOGC núm. 6653, de 30.6.2014).